

03/2012

ELÄKETURVAKESKUKSEN TILASTORAPORTEJA

Työeläkekuntoutus vuonna 2011

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

03/2012

ELÄKETURVAKESKUKSEN TILASTORAPORTEJA

Työeläkekuntoutus vuonna 2011

Leena Saarnio

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin: 029 411 20

Sähköposti: etunimi.sukunimi@etk.fi

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon: 029 411 20

E-post: förnamn.efternamn@etk.fi

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS, FINLAND

Telephone +358 29 411 20

E-mail: firstname.surname@etk.fi

Helsinki 2012

ISSN-L 1459-3823

ISSN 1798-7466 (verkkajulkaisu)

ABSTRAKTI

Työeläkelakien mukaista kuntoutusta on tilastoitu nyt kaksikymmentä vuotta. Tilastoinnin tarkoituksena on edelleenkin seurata kuntoutuksen kehitystä, toimivuutta ja tuloksellisuutta. Työeläkekuntoutukselle tyypillisiä seurannan mittareita ovat hakemusten-, päätösten-, valitusten, kuntoutujien ja kustannusten kehityksen seuraaminen. Vuonna 2011 työeläkekuntoutujia oli 10 808 eli yli 20 kertaa enemmän kuin tilastoinnin aloitusvuonna 1992. Kuntoutujista yhä useampi palaa kuntoutuksen päättyessä takaisin työelämään ja harvempi eläkkeelle. Vuonna 2011 kaikista kuntoutuksensa päättäneistä 64 prosenttia palasi työelämään ja täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi 8 prosenttia. Vuonna 1992 kuntoutujista palasi töihin 42 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkkeelle 32 prosenttia.

Tilastojen valossa työeläkekuntoutus näyttäisi toimivan. Hakemuksien ja kuntoutujien lukumäärät ovat vuodesta toiseen kasvaneet tasaiseen tahtiin. Hylkäysprosenttikin on pysynyt lähes kuusi vuotta samalla, varsin kohtuullisella tasolla, 18 prosentissa. Kuntoutujien työllistyminen on kehittynyt myönteiseen suuntaan ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuus on laskenut. Kuntoutustoiminnan taloudellinen kannattavuus näyttäisi myös olevan kunnossa.

Vuonna 2011 työeläkekuntoutuksen kokonaiskustannukset olivat 82 miljoonaa euroa. Kuntoutusmenoista toimeentulokustannusten osuus oli 71 miljoonaa euroa ja toimenpidekustannusten noin 11 miljoonaa euroa. Kuntoutustoimenpiteistä koulutuskulut olivat suurin menoerä, noin 5 miljoonaa euroa. Kuntoutuskustannukset ovat kasvaneet edellisvuodesta 16 prosenttia. Kuntoutusmenot ovat vuodesta 1996 yli yhdeksänkertaistuneet, reaaliarhassa lähes seitsemänkertaisiksi.

Tyypillinen työeläkekuntoutuja vuonna 2011 tuli yksityiseltä sektorilta ja työelämästä. Kuntoutujan keski-ikä oli 46 vuotta ja diagnoosina oli tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Valtaosalla itse kuntoutuminen toteutui työpaikkakuntoutuksena. Toimeentulon turvaamiseksi maksettiin kuntoutuksen ajalta työelämästä tulevalle kuntoutusavustusta tai kuntoutusrahaa keskimäärin 2 365 euroa kuukaudessa.

Vuonna 2011 päättyi 4 574 kuntoutusohjelmaa ja kuntoutujista yli puolet (64 prosenttia) palasi takaisin työelämään ja 15 prosenttia siirtyi eläkkeelle. Kuntoutuksen onnistumisen kannalta on merkittävää, että eläkkeelle siirtyneistä 43 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Useissa näistä tapauksista kuntoutusohjelman nimenomaisena tavoitteena oli osatyökyvyttömyyseläke. Kaikkiaan työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuudet ovat kymmenen vuoden aikana, vuodesta 2002 vuoteen 2011 pienentyneet 15 prosentista 8 prosenttiin.

Työeläkekuntoutuksessa kuntoutustaustalla, sillä hakeudutaanko kuntoutukseen työn vai eläkkeen kautta, on merkitystä muun muassa onnistuneen kuntoutuksen lopputuloksen kannalta. Vuonna 2011 kuntoutuksensa päätökseen saaneista henkilöistä 73 prosenttia tuli työelämästä ja heistä lähes 70 prosenttia myös palasi takaisin töihin. Vastaavasti eläketaustaisista 51 prosenttia palasi työelämään. Kymmenen tilastoseurantavuoden aikana työmarkkinoilta kuntoutukseen tulleista takaisin työelämään palanneiden osuus kasvoi 65 prosentis-

ta 69 prosenttiin. Vastaavasti eläketaustaisten töihin palanneiden osuus kasvoi 42 prosentista 51 prosenttiin.

Ammatillisen kuntoutuksen on oltava paitsi tarkoituksenmukaista myös taloudellisesti kannattavaa. Tavoitteena on, että kuntoutuksen kokonaiskustannukset ovat pienemmät kuin vastaavat eläkemenot olisivat. Onnistuessaan kuntoutus pienentää eläkemenoja ja näin osaltaan lieventää työeläkemaksujen korotuspaineita. Kun onnistunut kuntoutusohjelma maksoi keskimäärin 19 400 euroa, tarkoittaa tämä sitä, että kuntoutuksen kustannukset on maksettu puolessatoista vuodessa verrattuna siihen, että henkilö jäisi eläkkeelle. Vuonna 2011 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden laskennallinen eläkekustannus oli 12 100 euroa/vuosi.

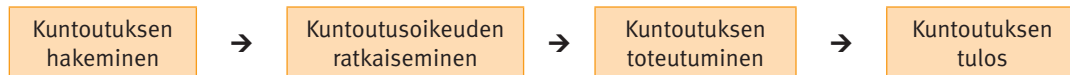
LUKIJALLE

Tiedot työeläkekuntoutuksesta julkaistaan Eläketurvakeskuksen kotisivuilla, osoitteessa www.etk.fi.

Työeläkekuntoutus 2011 koskee yksityisen ja julkisen sektorin työeläkekuntoutusta. Raportissa tarkastellaan työeläkekuntoutuksen kehitystä aina vuodesta 1992 lähtien. Pääpaino on kuitenkin vuodessa 2011.

Vuonna 2011 työeläkekuntoutukseen ei tehty lakimuutoksia ja viime vuosien muutoksetkin olivat lähinnä säädösten sanamuotojen täsmennyksiä, koskien ansiorajaa. Työeläkekuntoutuksen kannalta merkittävin lähihistorian uudistus toteutui vuonna 2004. Ammatillisesta kuntoutuksesta tuli subjektiivinen oikeus, mikä mahdollisti valitusoikeuden kuntoutuspäätökseen. Vuonna 2005 tulevan ajan oikeuden vaatimus korvattiin ansiorajavaatimuksella. Vuoden 2007 lainmuutos puolestaan laajensi kuntoutuksen valitusoikeuden kaikkiin työeläkekuntoutusta koskeviin päätöksiin ja muun muassa kuntoutuksen toimenpiteistä poistettiin ammatillisen kuntoutuksen tukemiseksi myönnettävä lääkinnällinen kuntoutus ja kuntoutustutkimus.

Itse kuntoutusprosessi koostuu neljästä vaiheesta: kuntoutuksen hakemisesta, kuntoutusoikeuden ratkaisemisesta, kuntoutuksen toteutuksesta ja tuloksesta.

Tässä raportissa kuntoutuksen hakemisvaihe sisältää tietoa vireille tulleista kuntoutushakemuksista. Kuntoutusoikeuden ratkaisemisessa tarkastellaan kuntoutuspäätöksiä ja valitusoikeutta. Kuntoutuksen toteutusvaiheessa on tietoa kuntoutujien taustasta, lukumääristä, iästä, diagnooseista, kuntoutuksen toimenpiteistä ja kuntoutuskustannuksista. Kuntoutuksen tulos-osio kohdistuu päätyneisiin kuntoutusohjelmiin, kuntoutuksen välittömään tulokseen eli päätyikö kuntoutuja takaisin työelämään vai eläkkeelle. Kuntoutuksen tuloksellisuuden liityy myös kustannustehokkuus näkökulma. Päätyneiden kuntoutusohjelmien kustannusten osalta on selvitetty kuntoutuksen hintaa, mitä kuntoutus maksoi, oliko kuntoutus edullisempää kuin työkyvyttömyyseläke ja missä ajassa kuntoutus maksaisi itsensä takaisin.

Raportin luvut perustuvat työeläkelaitoksilta saatuihin tietoihin ja Eläketurvakeskuksen rekistereihin.

Kuntoutusraportin sisällöstä vastaa Leena Saarnio, jolle julkaisun sisältöä koskevat kyselyt ja muutosehdotukset voi osoittaa. Lukujen tuottamisesta ovat vastanneet Jari Kannisto ja Jukka Lampi.

SISÄLTÖ

Abstrakti	3
Lukijalle	5
1 Työeläkekuntoutus	8
1.1 Kuntoutuslait ja lain muutokset.....	8
1.2 Työeläkekuntoutuksen kriteerit	9
1.3 Työeläkekuntoutuksen keinot.....	9
1.4 Toimeentulo kuntoutuksen aikana.....	10
2 Kuntoutuksen hakeminen	11
2.1 Kuntoutushakemukset.....	11
3 Kuntoutusoikeuden ratkaiseminen	12
3.1 Kuntoutuspäätökset.....	12
3.2 Myöntö- ja hylkäysprosentit.....	13
3.3 Hylkäyssyyt.....	17
3.4 Valitusoikeus	18
4 Kuntoutuksen toteutus	19
4.1 Kuntoutujat.....	19
4.2 Kuntoutuspalvelulajit.....	22
4.3 Kuntoutuspalvelujen käyttöjakauma vuosina 1992–2011	24
4.4 Kuntoutuskustannukset	24
5 Kuntoutuksen tulos	26
5.1 Vuosina 2002–2011 päättyneet kuntoutusohjelmat.....	26
5.2 Vuonna 2011 päättyneet kuntoutusohjelmat.....	28
5.3 Kuntoutuksen hinta	31
6 Yhteenveto vuoden 2011 työeläkekuntoutuksesta	34
Taulukoiden kuvaus ja käytetyt käsitteet	36
Taulukot	38

TAULUKKOLUETTELO

1. Vuoden 2011 aikana annetut kuntoutuspäätökset	38
2. Vuoden 2011 aikana työeläkekuntoutusta saaneet ja kuntoutuskustannukset	39
2.1 Vuoden 2011 aikana kuntoutuspalveluja saaneet ja kuntoutuspalvelukulut.....	40
3a. Vuoden 2011 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutus- kustannukset loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet.....	41
3a.1 Vuoden 2011 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet.....	42
3b. Vuonna 2011 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutus- kustannukset loppustatuksen mukaan, miehet.....	43
3b.1 Vuoden 2011 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, miehet.....	44
3c. Vuoden 2011 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutus- kustannukset loppustatuksen mukaan, naiset.....	45
3c.1 Vuoden 2011 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, naiset.....	46
4. Vuoden 2011 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sektoreittain.....	47
5. Vuoden 2011 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sairausryhmittäin ja sektoreittain.....	48
6. Vuoden 2011 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset ikäryhmittäin ja sektoreittain	49
7. Vuoden 2011 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset sairausryhmittäin ja sektoreittain	50

1 Työeläkekuntoutus

Työeläkelakien mukainen kuntoutus kohdistuu niihin työikäisiin henkilöihin, joiden työssäolo on vakiintunut. Kuntoutus on luonteeltaan ammatillista ja yksilöllistä. Työeläkekuntoutuksella pyritään ehkäisemään työntekijän tai yrittäjän joutumista työkyvyttömyyseläkkeelle tai ainakin myöhentää sen alkamista. Kuntoutuksen tavoitteena on, että henkilö pystyy sairaudestaan, viastaan tai vammastaan huolimatta jatkamaan työelämässä mahdollisimman pitkään. Pääsyn työeläkekuntoutuksen piiriin säätelee kuntoutuslainsäädäntö. Oikeus työeläkekuntoutukseen edellyttää hakijaltaan aina työkyvyttömyyden uhkaa ja kuntoutuksen on oltava myös tarkoituksenmukaista. Työeläkevakuuttajat vastaavat työeläkekuntoutuksesta ja laitosten kuntoutusasiantuntijat tekevät ratkaisun oikeudesta kuntoutukseen. Kuntoutusoi-
keuden arviointi perustuu aina kokonaisvaltaiseen, yksilökohtaiseen arviointiin.

1.1 Kuntoutuslait ja lain muutokset

Koko kuntoutusta koskeva lainsäädäntö uusittiin lokakuussa 1991 voimaantulleilla säädöksillä. Ammatillisen kuntoutuksen tavoitteeksi asetettiin, että henkilö pystyisi jatkamaan työssä pitempään tai palaamaan takaisin työelämään. Kuntoutus oli harkinnanvaraista eikä valitusoikeutta ollut. Työelämästä tulevan kuntoutujan toimeentuloturvaksi säädettiin kuntoutusraha ja yhteistyötä eri kuntouttajatahojen välillä pyrittiin tehostamaan ja selkiyttämään.

Vuoden 1996 lain muutoksessa korostettiin kuntoutuksen ensisijaisuutta. Määräaikaista työkyvyttömyyseläkkeestä tuli kuntoutustuki, johon piti aina liittyä hoito- ja kuntoutussuunnitelma. Osatyökyvyttömyyseläkkeen käyttöä pyrittiin lisäämään. Eläkkeeltä tulevan kuntoutujan toimeentuloa parannettiin. Aktiiviselta kuntoutusajalta maksettu kuntoutuskorotus nostettiin 10 prosentista 33 prosenttiin.

Vuoden 2004 alussa ammatillisesta kuntoutuksesta tuli lakisääteinen työeläke-etuus. Kuntoutuksen hakija sai valitusoikeuden kuntoutusoikeutta koskevaan päätökseen, mutta ei vielä valitusoikeutta kuntoutuksen sisällöstä. Vuoden 2004 kuntoutuslainsäädännön tavoitteena oli varhentaa ammatillisen kuntoutuksen aloittamista. Säännöksillä pyrittiin vaikuttamaan siihen, että yhä useampi henkilö pysyisi työelämässä entistä pitempään, jolloin keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä nousisi ja paine työeläkemaksujen nostamiseen vähenisi.

Vuoden 2005 työeläkeuudistuksesta seurasi muutoksia kuntoutuksen saamisen edellytyksiin ja kuntoutusrahan laskentaan. Tulevan ajan vaatimus korvattiin ansiorajavaatimuksella. Työkyvyttömyyseläkkeen laskenta muuttui, ja näitä muutoksia sovellettiin myös kuntoutusrahan laskentaan. Muutokset astuivat voimaan vuoden 2006 alussa.

Vuoden 2007 alusta lukien yksityisen alan palkansaajia koskevat eläkelait TEL, LEL ja TaEL yhdistettiin yhdeksi laiksi, TyEL:ksi. Uudistuksen yhteydessä kuntoutusta koskeviin säädöksiin ei tehty suuria muutoksia. Merkittävin muutos oli valitusoikeuden laajeneminen kaikkiin työeläkekuntoutusta koskeviin päätöksiin, myös kuntoutuksen sisältöön. Uudistuksen yhteydessä kuntoutuksen keinoluettelosta poistettiin kuntoutustutkimus ja ammatillisen kuntoutuksen tukemiseksi myönnettävä lääkinnällinen kuntoutus. Tutkimus korvautui selvi-
tyksillä, joita tarvittaessa käytetään ainoastaan kuntoutussuunnitelman laatimiseen, ei kun-

toutusoikeuden arviointiin. Muutoksia tehtiin myös työllistymisen tukemiseksi myönnettävään kuntoutusavustukseen.

Vuoden 2008 aikana kuntoutusta koskeviin säädöksiin ei tehty mainittavia muutoksia. Ansiorajaedellytysten määrittelyä täsmennettiin tapauksissa, joissa kuntoutusta haettiin työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä.

Vuosina 2009–2011 työeläkekuntoutukseen ei tehty lakimuutoksia.

1.2 Työeläkekuntoutuksen kriteerit

Alle 63-vuotiaalla työntekijällä tai yrittäjällä on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi kuntoutusta, jos seuraavat ehdot täyttyvät:

1. Hakijalla on lääketieteellisesti todettu sairaus, vika, tai vamma, joka aiheuttaa uhan tulla työkyvyttömäksi lähitulevaisuudessa eli noin viidessä vuodessa, jos kuntoutustoimenpiteisiin ei ryhdytä.
2. Hakijan ansioraja vaatimus täyttyy. Henkilöllä on ollut työansioita vähintään 31 492,16 euroa (vuoden 2011 tasossa) kuntoutuksen hakemista edeltävänä viitenä vuonna. Myös työkyvyttömyyseläkkeellä oleva henkilö voi saada ammatillista kuntoutusta. Työkyvyttömyyseläkkeen saajalta edellytetään, että eläkkeen tulevan ajan ansiot ovat vähintään 31 492,16 euroa.
3. Hakijan työssäolon täytyy olla vakiintunutta eikä yhteys työelämään ole katkennut ja työeläketurvaa on ansaittu riittävästi. Työhistorian ei tarvitse olla aukoton eikä kokonaistyöajalle ole asetettu mitään ehdotonta kestoja. Hakijalta edellytetään jotain ammattipätevyyttä joko koulutuksen tai työn kautta.
4. Hakijalla ei ole oikeutta tapaturma- tai liikennevakuutusjärjestelmän ammatilliseen kuntoutukseen.
5. Kuntoutuksen avulla voidaan lykätä työkyvyttömyyseläkkeelle jäämistä tai auttaa jo työkyvyttömyyseläkkeellä oleva takaisin työelämään ja säästää näin eläkemenoja.

Tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa otetaan huomioon muun muassa hakijan ikä, koulutus, työkokemus, aikaisempi toiminta, yhteys työelämään, muut sosiaalis-taloudelliset tekijät sekä se johtaako haettu ammatillinen kuntoutus hakijan terveydentilaan sopivassa työssä jatkamiseen. Tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa otetaan myös huomioon, lykkääkö ammatillinen kuntoutus hakijan eläkkeelle siirtymistä vai ei.

1.3 Työeläkekuntoutuksen keinot

Ammatillinen kuntoutus on yksilöllistä ja sisällöltään työeläkelaitosten tukema kuntoutus voi olla:

- kuntoutusneuvontaa
- työpaikkakuntoutusta: työkokeilua, työhön valmennusta
- työhön tai ammattiin johtavaa koulutusta
- tukea yritystoiminnan aloittamiseen tai jatkamiseen (elinkeinotuki)
- kuntoutuksen aiheuttamien tarpeellisten ja välttämättömien kustannusten korvaamista esimerkiksi työssä tarvittavat välineet ja laitteet.

Työeläkejärjestelmän ammatillisen kuntoutuksen lähtökohtana on yhteistyö kuntoutujan työpaikan kanssa. Työkokeilun ja työhön valmennuksen avulla selvitetään työjärjestelyn ja uudelleensijoittumisen mahdollisuudet työpaikalla sekä järjestetään tarvittavaa kurssimuotoista koulutusta. Jos nämä ratkaisut eivät johda terveydentilan kannalta toivottuun tulokseen, voidaan harkita ammatillista uudelleen koulutusta.

1.4 Toimeentulo kuntoutuksen aikana

Kuntoutusajalta maksetaan joko kuntoutusrahaa tai määräaikaista kuntoutustukea korotettuna 33 prosentilla. Lisäksi korvataan kuntoutuksesta aiheutuvia tarpeelliset kustannuksia kuten matkakuluja ja opiskelukustannuksia. Kuntoutusetuudet ovat verotettavaa tuloa ja kulkukorvaukset verottomia.

Kuntoutusraha

Kuntoutusraha on työelämästä suoraan kuntoutukseen lähtevälle maksettu toimeentuloetus. Suuruudeltaan se on työeläkelakien mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen määrä korotettuna 33 prosentilla. Kuntoutusrahaa maksetaan vain aktiivisen kuntoutuksen ajalta.

Jos työnantaja maksaa palkan työkokeilun, työhön valmennuksen tai oppisopimuskoulutuksen ajalta, maksetaan kuntoutusraha työnantajalle palkkaa vastaavalta ajalta. Jos palkka on kuntoutusrahaa pienempi, maksetaan loppuosa kuntoutusrahasta kuntoutujalle itselleen.

Osakuntoutusraha

Osakuntoutusrahaa maksetaan henkilölle, joka osittain jatkaa ansiotyötä ammatillisen kuntoutuksen rinnalla. Osakuntoutusraha on puolet kuntoutusrahan määrästä.

Kuntoutusavustus

Kuntoutusraha voidaan myöntää harkinnanvaraisena kuntoutusavustuksena. Sitä voidaan maksaa kuntoutussuunnitelman laatimista varten, kuntoutuksen odotusajalta tai kuntoutuksen väliaikojen ajalta, korkeintaan kolmelta kuukaudelta. Yrittäjille (YEL, MYEL) ja kunta-työntekijöille (KuEL) kuntoutusavustus voidaan myöntää työllistymisen tueksi kuntoutuksen jälkeiselle ajalle, jos kuntoutujalla ei ole muuta toimeentuloa.

Kuntoutusavustus on määräaikainen ja työkyvyttömyyseläkkeen suuruinen, eikä siihen lisätä 33 prosentin korotusta. Harkinnanvaraista kuntoutusavustusta ei myönnetä, jos kuntoutuja saa esimerkiksi sairauspäivärahaa tai työttömyyspäivärahaa. Kuntoutusavustus voidaan maksaa myös osa-avustuksena.

Kuntoutustuki

Kuntoutustuki on määräaikainen työkyvyttömyyseläke, joka voidaan myöntää silloin kun sairauspäiväraha-kausi ei ole ollut riittävä työkyvyn palautumiseen ja työkyvyttömyys on

kestänyt tai sen arvioidaan kestävän vähintään vuoden ajan. Kuntoutustuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle on tehty hoito- tai kuntoutussuunnitelma terveydenhuollossa tai työterveyshuollossa.

Kuntoutuskorotus

Kuntoutuskorotus on kuntoutustuen tai työkyvyttömyyseläkkeen lisäksi myönnettävä korotus, jota maksetaan aktiivisen kuntoutuksen ajalta. Korotus on 33 prosenttia maksettavan eläkkeen määrästä.

Perusmäärältään kuntoutusraha, kuntoutustuki ja työkyvyttömyyseläke kuntoutuskorotuksella ovat samansuuruisia.

2 Kuntoutuksen hakeminen

Aloite kuntoutukseen voi lähteä työntekijältä itseltään tai työnantajan, työterveyshuollon, terveydenhuollon, työ- ja elinkeinotoimiston tai Kelan kautta. Kuntoutustoimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen kuin henkilö joutuu sairauslomalle. Kansaneläkelaitoksen toimesta kuntoutustarveselvitys on tehtävä viimeistään silloin, kun sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan suorituspäivien lukumäärä ylittää 60 päivää. Tämän selvittelyn yhteydessä Kansaneläkelaitos voi joko lähettää kuntoutustiedustelun työeläkelaitokseen tai ohjata henkilön ottamaan itse yhteyttä työeläkelaitokseen. Jos henkilöllä on vireillä työkyvyttömyyseläkehakemus, on työeläkelaitoksen selvitettävä hakijan kuntoutusmahdollisuudet ennen työkyvyttömyyseläkepäätöstä.

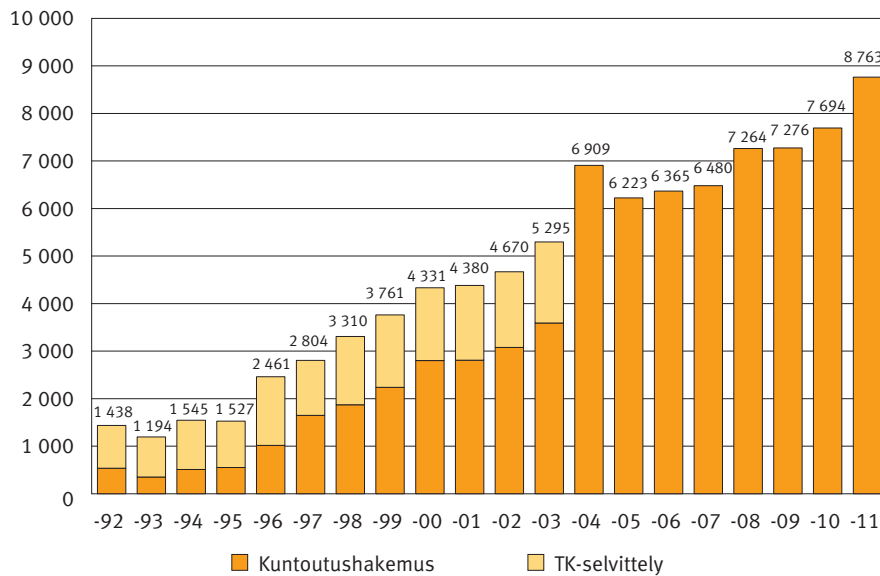
Kuntoutuksen hakemista koskevat samat säännökset kuin eläkkeen hakemistakin. Kuntoutusta haetaan aina sitä varten laadituilla lomakkeilla. Hakemuksen liitteenä tarvitaan aina työterveyslääkärin tai muun hoitavan lääkärin antama B2-lääkärinlausunto jäljellä olevasta työ- ja toimintakyvystä. Usein pyydetään myös työnantajalta kuvausta hakijan työtehtävistä.

2.1 Kuntoutushakemukset

Vuoden 2011 aikana tuli vireille 8 763 kuntoutushakemusta. Kuukausitasolla hakemuksia oli vireillä keskimäärin noin 730 hakemusta/kuukausi. Hakemusmäärät kasvoivat edellisvuodesta 14 prosenttia. Kuntoutuksuuuudistusvuonna 2004, subjektiivinen oikeus kuntoutukseen ja kuntoutuksen saama julkisuus lisäsivät työeläkelaitoksissa hakemusmääriä ja joukkoon mahtui myös tapauksia, jotka eivät kaikilta osin täyttäneet työeläkekuntoutuksen vaatimuksia. Tilastoseurannassa tämä näkyi korkeana hylkäysosuutena. Seurannan alkuajoista, vuodesta 1992 lähtien hakemusmäärät ovat yli kuusinkertaistunut (kuvio 1). Työeläkekuntoutuksen hakemista ovat lainmuutosten ohella edistäneet TELA:n ja Kela:n välinen yhteistyösopimus sekä työeläkelaitosten tehostunut kuntoutustoiminta.

Kuvio 1.

Vireille tulleet kuntoutushakemukset vuosina 1992–2011

3 Kuntoutusoikeuden ratkaiseminen

Kuntoutuslainsäädäntö säätelee oikeuden työeläkekuntoutukseen. Kuntoutuksen hakijan on täytettävä työeläkekuntoutuksen vaatimukset. Työeläkelaitoksen kuntoutuksen asiantuntijat tutkivat hakijan asiakirjojen perusteella työkyvyttömyyden uhan ja kuntoutustarpeen. Näin varmistetaan, että kuntoutuslainsäädännön asettamat normit, säädökset ja kriteerit täyttyvät hakijan kohdalla. Myönteinen kuntoutuspäätös sisältää aina kuntoutussuunnitelman. Mikäli hakijalla ei ole kuntoutussuunnitelmaa, voidaan hänelle antaa ennakkopäätös, joka on voimassa 9–12 kuukautta. Hyväksyttävä kuntoutussuunnitelma tulee toimittaa päätöksen voimassaoloaikana. Jos kuntoutusta ei katsota aiheelliseksi, on työeläkelaitoksen perusteltava antamansa hylkäyspäätös ja ohjattava hakija selvittämään kuntoutusmahdollisuutensa muista järjestelmistä esimerkiksi Kelasta tai Työ- ja elinkeinohallinnosta. Päätöksestä kuntoutuksenhakijalla on aina oikeus valittaa.

3.1 Kuntoutuspäätökset

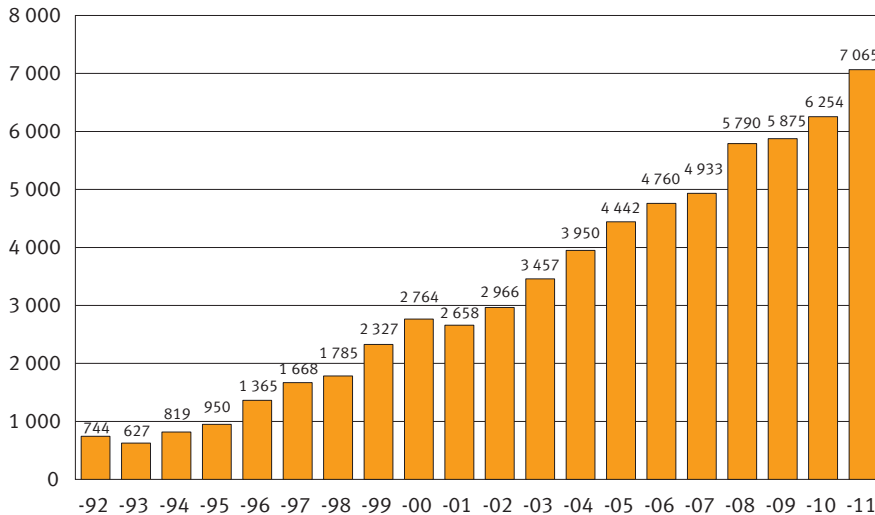
Vuoden 2011 aikana työeläkelaitokset antoivat 8 613 kuntoutuspäätöstä, 13 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Kuntoutuspäätöksistä oli myönteisiä 7 065 (82 prosenttia) ja hylkäyksiä 1 548 (18 prosenttia). Kuntoutushakemuksen kokonaiskäsitelyaika vireilletuloleimasta valmiiseen päätökseen kesti keskimäärin 33 päivää, 4 päivää vähemmän kuin edellisvuonna.

Myönteiset kuntoutuspäätökset

Myönteisiä kuntoutuspäätöksiä annettiin 7 065, kasvua edellisvuodesta oli 13 prosenttia (kuvio 2). Tilastoseurannan alkua ajoista lähtien myönteisten päätösten lukumäärä on kasvanut yli yhdeksänkertaiseksi. Vuonna 2011 annetuista myönteisistä kuntoutuspäätöksistä yli puolet (55 prosenttia) oli naisten. Naiset ovat nousseet enemmistöksi vuodesta 2004 lähtien.

Kuvio 2.

Myönteiset kuntoutuspäätökset vuosina 1992–2011

Myönteisen kuntoutuspäätöksen saaneista 72 prosenttia oli työelämässä. Vuoteen 1996 asti myönteisen kuntoutuspäätöksen saaneista yli puolet oli eläketaustaisia. Myönteisten kuntoutuspäätösten lukumäärät kasvoivat kuntoutustaustasta riippumatta edellisvuodesta 13 prosenttia.

3.2 Myöntö- ja hylkäysprosentit

Vuonna 2011 annetuista kuntoutuspäätöksistä 82 prosenttia oli myönteisiä. Kuntoutushakemusten hylkäysprosentti on tilastoseurannan aikana, vuodesta 2004 lähtien laskenut 29 prosentista 18 prosenttiin (taulukko 1), mihin se näyttäisi viime vuosina vakiintuneen. Yhä useampi hakija näyttäisi täyttävän työeläkekuntoutuksen vaatimukset. Taulukon hylkäysprosentteissa eivät ole mukana niin sanotut lainopilliset hylkäykset. Tällaisia lainopillisia hylkäyksiä ovat muun muassa tapaukset, joissa henkilön ansiorajavaatimus ei täyty tai asia kuuluu tapaturma- tai liikennevakuutusjärjestelmän piiriin. Vuonna 2011 lainopillisia hylkäyksiä oli kaikkiaan 106 ja edellisvuonna 140.

Taulukko 1.*Kuntoutusmyöntö- ja hylkäysprosentit vuosina 2004–2011*

Vuosi	Myöntöprosentti	Hylkäysprosentti	Päätösten lukumäärä
2004	71	29	5 569
2005	76	24	5 846
2006	81	19	5 916
2007	82	18	6 023
2008	82	18	7 026
2009	82	18	7 148
2010	82	18	7 652
2011	82	18	8 613

Hylkäysprosentin suuruus vaihtelee sukupuolen, iän, kuntoutustaustan, diagnoosin ja kuntouttajatahon mukaan.

Myönnöt ja hylkäykset sukupuolen ja iän mukaan

Miesten kuntoutushakemuksia hylättiin jonkin verran vähemmän kuin naisten (taulukko 2). Miesten ammattirakenne voi olla yksi syy alhaisempaan hylkäysprosenttiin. Kuntoutusasiakkaana olevat miehet työskentelevät naisia useammin fyysisesti raskaissa ammateissa, joissa esiintyy vaikean asteisia tuki- ja liikuntaelinten sairauksia. Miehet edustavat tässä mielessä niin sanottuja 'selkeämpiä kuntoutusasiakkaita'. Miehillä on usein myös naisia yhtenäisempi työhistoria. Tosin erot hylkäysprosentteissa naisten ja miesten välillä ovat tilastoseurannan aikana kaventuneet.

Taulukko 2.*Kuntoutuspäätökset sukupuolen mukaan vuonna 2011*

Kuntoutuspäätökset	Miehet		Naiset		Kaikki	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Myönteiset päätökset	3 158	83	3 907	81	7 065	82
Hylkäyspäätökset	632	17	916	19	1 548	18
Kaikki	3 790	100	4 823	100	8 613	100

Kun harkitaan kuntoutuksen tarkoituksenmukaisuutta, on iällä merkitystä. Iäkkäämmällä henkilöllä omaan ammattiin liittyvä työkyvyn menettämisen uhka puoltaa enemmän kuntoutusta kuin nuoremmalla. Kuntoutuksenhakijoista 55–64-vuotiaiden hakemuksia hylättiin vähiten. Hylkäysprosentti oli tässä ikäryhmässä 12 prosenttia ja annetuista päätöksistä 19 prosenttia koski tätä ikäluokkaa. Eniten työeläkelaitokset hylkäsivät alle 35-vuotiaiden hakemuksia. Annetuista päätöksistä 15 prosenttia koski tätä ikäluokkaa ja hylkäysprosentti oli 28 prosenttia. Kuntoutuspäätöksistä 40 prosenttia koski 45–54-vuotiaita ja hylkäysprosentti tässä ikäryhmässä oli 16 prosenttia.

Myönnöt ja hylkäykset kuntoutustaustan mukaan

Kuntoutuspäätöksen saaneista 74 prosenttia oli työelämässä. Työssä olevien kuntoutushakemuksia hylättiin suhteessa enemmän kuin eläkkeeltä tulevien. Työelämästä tulevien hylkäysprosentti oli 21 prosenttia ja eläketaustaisten 11 prosenttia (taulukko 3). Ilmeisesti eläketaustaisten hakijoiden joukko on valikoituneempi ja heidän työkyky-/sairaustilanteensa tunnetaan usein paremmin. Lisäksi eläketaustaisella hakijalla uhkaa jäädä pysyvästi työkyvyttömyyseläkkeelle voidaan pitää työtaustaista todellisempänä.

Eläketaustaisilla hylkäysprosentti on viimeisen kuuden vuoden aikana pysynyt 11–10 prosentissa ja työelämästä tulevilla se on vaihdellut 23–20 prosentin välillä.

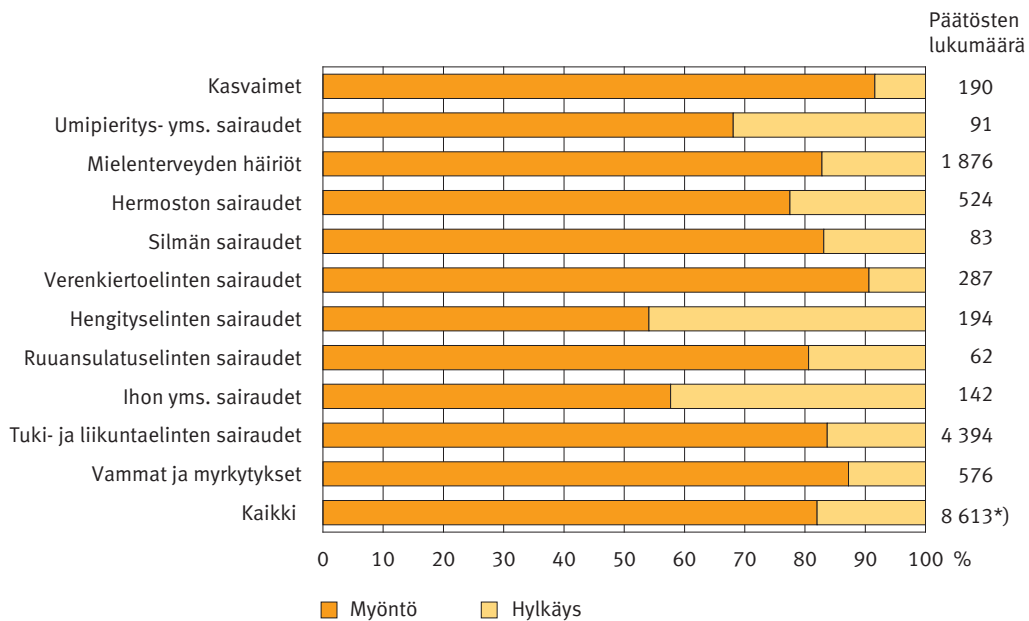
Taulukko 3.

Kuntoutuspäätökset kuntoutustaustan mukaan vuonna 2011

Kuntoutuspäätökset	Työelämässä		Kuntoutustuella		Kaikki	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Myönteiset päätökset	5 057	79	2 008	89	7 065	82
Hylkäyspäätökset	1 308	21	240	11	1 548	18
Kaikki	6 365	100	2 248	100	8 613	100

Myönnöt ja hylkäykset diagnoosin mukaan

Kaikista kuntoutuspäätöksen saaneista yli puolella (51 prosenttia) oli taustalla jokin tuki- ja liikuntaelinten sairaus ja 22 prosentilla mielenterveyden häiriö. Kuviossa 3 on tarkasteltu, miten myöntö- ja hylkäysprosentit jakautuivat eri sairausryhmissä. Kuviossa ovat eriteltyinä vain ne diagnoosit, joissa tapauksia oli enemmän kuin 50. Tuki- ja liikuntaelinten sairauksissa hylkäysprosentti oli 16 prosenttia ja mielenterveyden häiriöissä 17 prosenttia. Hakemuksia, joissa oli taustalla jokin hengityselinsairaus tai ihon sairaus, hylättiin suhteessa eniten, yli 40 prosenttia tapauksista hylättiin. Esimerkiksi hengityselinsairaudet, joissa hylkäysprosentti oli 46 prosenttia, ovat usein lääkinällisesti hoidettavissa. Hengityselin ja ihon sairauksien osuus kuntoutuspäätöksistä oli vähäinen, neljän prosentin luokkaa. Vähiten hakemuksia hylättiin kasvaimien sairausryhmässä. Hylkäysprosentti oli 8 prosenttia ja tämän diagnoosin osuus kaikista kuntoutuspäätöksistä oli parin prosentin luokkaa.

Kuvio 3.*Myöntöjen ja hylkäysten osuudet (%) diagnoosin mukaan vuonna 2011*

*) Sisältää 194 päätöstä muista sairausryhmistä.

Myönnöt ja hylkäykset kuntouttajatahon mukaan

Valtaosa annetuista kuntoutuspäätöksistä koski yksityistä sektoria. Julkisen sektorin osuus annetuista kuntoutuspäätöksistä oli 22 prosenttia. Vuonna 2011 sekä yksityisellä että julkisella sektorilla hylkäysprosentti oli yhtä suuri, 18 prosenttia (taulukko 4). Itse kuntoutusjärjestelmä on erilainen riippuen siitä onko kyseessä yksityinen vai julkinen sektori. Yksityisellä sektorilla on monta työeläkekuntoutusta järjestävää työeläkevakuuttajaa ja myös yrittäjien ja työterveyshuollon kenttä on monimuotoisempi. Julkisella puolella työeläkekuntoutuksen toimijana on nykyisin vain yksi eläkelaitos, Kuntien eläkevakuutus (Keva). Valtion työeläkekuntoutus siirrettiin 1.1.2011 lukien Kuntien eläkevakuutuksen (Keva) hoitoon. Keva hoitaa kunta-alan lisäksi evankelis-luterilaisen kirkon (KIEL:n mukaan), valtion (VaEL:n mukaan) ja Kelan (VaEL:n mukaan) palveluksessa olevien ammatillista kuntoutusta.

Taulukko 4.*Kuntoutuspäätökset kuntouttajatahon mukaan vuonna 2011*

Kuntoutuspäätökset	Yksityinen sektori		Julkinen sektori		Kaikki	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Myönteiset päätökset	5 257	82	1 808	82	7 065	82
Hylkäyspäätökset	1 147	18	401	18	1 548	18
Kaikki	6 404	100	1 909	100	8 613	100

3.3 Hylkäyssyyt

Jos kuntoutuksen hakija on saanut hylkäävän päätöksen, on työeläkelaitoksen perusteltava ratkaisunsa. Mikäli henkilön kuntoutushakemus on hylätty esimerkiksi sillä perusteella, että työkyvyttömyyden uhkaa ei ole, ei eläkelaitoksen perusteluissa oteta kantaa kuntoutuksen tarkoituksenmukaisuuteen. Jos taas hakijan kohdalla ei täyty työkyvyttömyyden uhan eikä tarkoituksenmukaisuuden vaatimus, on päätös perusteltava molemmilla perusteilla. Työeläkelaitosten käyttämiä hylkäyssyytiä ovat:

1. Ei tulevan ajan oikeutta, ansiomäärävaatimus

Luokkaan kuuluvat tapaukset, joissa tulevan ajan ansiovaatimus ei täyty tai työskentelyn päättymisestä on jo kulunut pari kolme vuotta, yhteys työelämään voidaan katsoa katkenneen ja hakijaa ei voida pitää työelämään vakiintuneena. Vuoden 2006 alusta lähtien niin sanotun tulevan ajan edellytyksen on korvannut ansiomäärävaatimus.

2. Tapaturma- tai liikennevakuutusyhtiö kuntouttaa

Luokkaan kuuluvat tapaukset, joissa kuntoutuksen tarve johtuu työtapaturmasta, ammattitaudista tai liikennevahingosta. Tapaturma- tai liikennevakuutuslaitos on aina ensisijainen ammatillisessa kuntoutuksessa.

3. Ei työkyvyttömyyden uhkaa

Luokkaan kuuluvat esimerkiksi tapaukset, joissa lääketieteelliset löydökset ovat niin vähäisiä, ettei niiden katsota aiheuttavan pidempiaikaista työkyvyttömyyden uhkaa. Uhkaa arvioitaessa otetaan huomioon henkilön toimintakyky ja sen oletettava kehitys lähivuosina.

4. Kuntoutus ei tarkoituksenmukaista

Luokkaan kuuluvat muun muassa tapaukset, joissa henkilöllä on työkyvyttömyyden uhka, mutta sitä ei voida ammatillisella kuntoutuksella vähentää tai henkilöllä on koulutusta tai työkokemusta muilta aloilta ja näin ollen riittävät valmiudet jatkaa työelämässä.

5. Muu syy

Luokkaan kuuluvat tapaukset, joissa edelliset syyt eivät ole sopivia. Esimerkiksi henkilön lääkinnällinen kuntoutus voi olla vielä kesken ja mahdolliseen ammatilliseen kuntoutukseen otetaan kantaa vasta, kun lääkinnällinen kuntoutus on edennyt niin pitkälle, että ammatillinen kuntoutus voidaan aloittaa.

Työkyvyttömyyden uhan puute ja se, ettei kuntoutus ole tarkoituksenmukaista, ovat koko tilastoseurannan ajan olleet yleisimpiä syitä hylätä kuntoutus. Muiden hylkäysperusteiden käyttö on ollut vähäistä.

Vuonna 2011 kaikista hylkäyspäätöksen saaneista 60 prosentilla ei todettu olevan työkyvyttömyyden uhkaa ja 31 prosentilla kuntoutusta ei pidetty tarkoituksenmukaisena. Yleisin

syy hylätä työelämästä tulevan kuntoutushakemus oli se, ettei työkyvyttömyyden uhkaa ollut (69 prosenttia). Vastaavasti eläketaustaisella tyypillisin hylkäyssyy oli se, ettei kuntoutusta pidetty tarkoituksenmukaisena (79 prosenttia).

3.4 Valitusoikeus

Kuntoutuksen hakijalla on valitusoikeus kaikista kuntoutusta koskevista päätöksistä. Valitusoikeus koskee päätöksiä hakijan oikeudesta kuntoutukseen, kuntoutuksen sisällöstä (kuntoutussuunnitelma) ja tarkoituksenmukaisuudesta. Myös kuntoutusetuuden myöntämisestä, määrästä, maksuajasta sekä muista kulujen korvaamisista voi valittaa. Muutosta päätökseen voi hakea 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta.

Kuntoutuksen hakija voi valittaa päätöksestä ensin eläkelaitokseen, joka harkintansa mukaan voi oikaista aiemman päätöksensä. Työeläkelaitoksen päätöksestä voidaan valittaa Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan ja edelleen vakuutusoikeuteen.

Työeläkelaitoksiin tuli vuoden 2011 aikana vireille 341 kuntoutuspäätöstä koskevaa valitusta. Näistä laitokset itse oikaisivat 17 päätöstä (taulukko 5). Valitukset koskivat pääasiassa kuntoutusoikeutta. Työeläkelaitosten päätöksestä valitettiin edelleen Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan.

Taulukko 5.

Työeläkelaitosten käsittelemät kuntoutusvalitukset vuonna 2011

Valitukset ja valituksen syy	Valitusten lukumäärä	Työeläkelaitos muuttanut päätöstä
Käsitellyt valitukset yhteensä	341	17
– kuntoutusoikeutta koskevat	281	14
– sisältöä koskevat	42	2
– muut	18	1

Vuoden 2011 aikana Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan (TELK) tuli 320 kuntoutusvalitusta ja annettiin 314 päätöstä. Työeläkelaitoksen päätöstä muutettiin 29 tapauksessa ja loput valitukset pääosin hylättiin (taulukko 6). Pääsääntöisesti valitukset koskivat kuntoutusoikeutta. Yleisin hylkäyksen syy oli, että henkilöllä ei ollut työkyvyttömyyden uhkaa. Kuntoutusrahasta ja kuntoutuskustannuksista valitettiin vain yhdessä tapauksessa ja sekin hylättiin.

Seuraavaan asteeseen, Vakuutusoikeuteen tuli 55 kuntoutusvalitusta ja näistä ratkaistiin 53. Työeläkelaitoksen päätöstä muutettiin kolmessa tapauksessa.

Taulukko 6.*Kuntoutusvalitukset Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa vuonna 2011*

Valituksen syy	Ratkaisujen lukumäärä	Päätöstä muutettu
Kaikki ratkaisut yhteensä	314	29
Kuntoutusoikeus	313	29
– työkyvyttömyyden uhka	197	11
– tarkoituksenmukaisuus	106	17
– edellytykset	10	1
Kuntoutusraha	0	-
Kuntoutuskustannukset	1	-

4 Kuntoutuksen toteutus

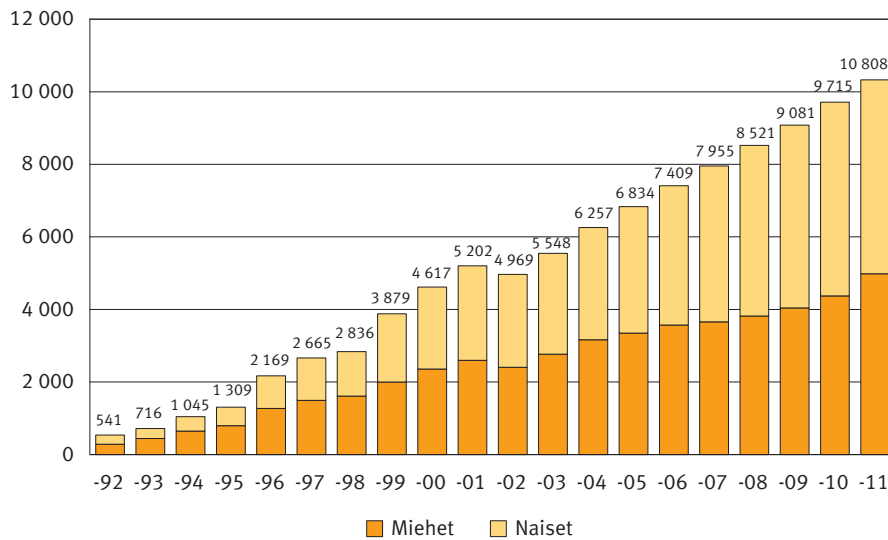
Ammatillinen kuntoutus suunnitellaan aina yksilöllisesti kuntoutujan tarpeet, tavoitteet ja mahdollisuudet huomioiden. Kun kuntoutuksen hakija on saanut myönteisen kuntoutuspäätöksen, täytyy hänen toimittaa työeläkelaitokselle sopiva kuntoutussuunnitelma alle vuoden sisällä. Työeläkekuntoutuksen toimenpiteet ovat luonteeltaan ammatillisia. Keskeisiä kuntoutuksen toimenpiteitä ovat muun muassa työkokeilu tai työhön valmennus, elinkeinotuki, kurssit, ammattiin johtava koulutus sekä muiden tarpeellisten kuntoutuskustannusten korvaaminen. Kuntoutuksen lähtökohtana on aina ensin selvittää töiden järjestely omalla työpaikalla tai mahdollisuudet saada töitä muualta. Vasta viimeisenä vaihtoehtona harkitaan uudelleenkoulutusta. Tällöin työllistyminen tapahtuu yleensä avoimilla työmarkkinoilla. Usein kuntoutussuunnitelmaan voi kuulua useimpia kuntoutustoimenpiteitä kuten esimerkiksi työkokeilua ja koulutusta.

4.1 Kuntoutujat

Vuoden 2011 aikana työeläkekuntoutuksessa oli 10 808 henkilöä (kuvio 4). Kuntoutujien lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 11 prosenttia. Valtaosa kuntoutujista (74 prosenttia) tuli työelämästä tai oli työttömänä aloittaessaan kuntoutuksen. Vuoteen 2003 asti miehiä oli kuntoutujina enemmän kuin naisia. Vuonna 2011 kuntoutujista 54 prosenttia oli naisia. Työeläkekuntoutujat tulivat pääosin yksityistä sektorilta (74 prosenttia), miehistä 92 prosenttia ja naisista 64 prosenttia. Erityisesti kunta-ala on naisvaltaista. Kuntasektorilla 84 prosenttia kuntoutujista oli naisia.

Kuvio 4.

Työeläkekuntoutusta saaneet vuosina 1992–2011

Kuntoutuja ja ikä

Vuonna 2011 työeläkekuntoutujien keski-ikä oli 46 vuotta, naisilla 47 ja miehillä 46 (taulukko 7). Työeläkekuntoutujien keski-ikä on tilastoseurannan alkuajoista noussut. Kuntoutujien keski-ikä vuonna 1992 oli 42 vuotta.

Taulukko 7.

Työeläkekuntoutujien keskiarvoikä vuosina 1992–2011

Vuosi	Miehet	Naiset	Kaikki
1992	41	42	42
1997	42	43	43
2002	43	44	44
2007	44	46	45
2011	46	47	46

Kaikista kuntoutujista alle 35-vuotiaita oli 13 prosenttia ja yli 54-vuotiaita 17 prosenttia (taulukko 8). Erityisesti 55 vuotta täyttäneiden osuus kuntoutujista on ollut kasvava, sillä vuonna 1992 heidän osuutensa oli vain 1,5 prosenttia.

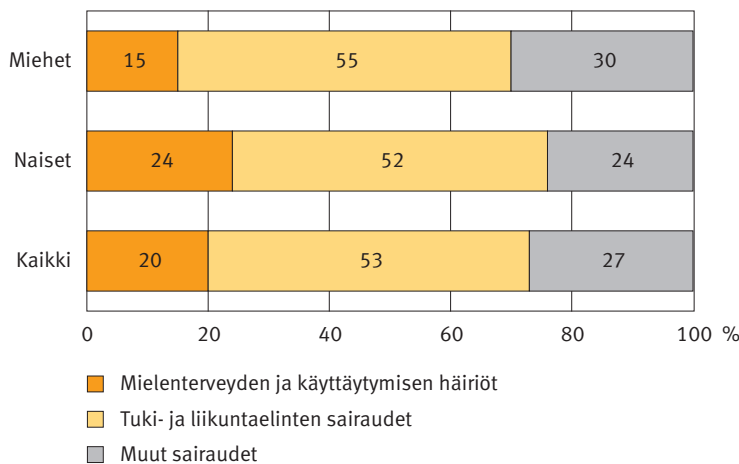
Työeläkekuntoutujien suurin ikäluokka oli 45–54-vuotiaat (41 prosenttia). Taulukossa 8 on tarkasteltu kuntoutujien jakautumista eri ikäryhmiin sukupuolen mukaan. Kaikista kuntoutujista yli puolet oli naisia (54 prosenttia) ja heitä oli suhteellisesti enemmän vanhemmissa ikäryhmissä.

Taulukko 8.*Kuntoutujien osuudet (%) iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2011*

Ikä	Miehet (N= 4 985)	Naiset (N= 5 823)	Kaikki (N= 10 808)
alle 35	14	12	13
35–44	31	27	29
45–54	41	41	41
55–64	14	20	17
Kaikki	100	100	100

Kuntoutuja ja diagnoosi

Työeläkekuntoutujalla on aina taustalla lääketieteellisesti todettu sairaus, vika tai vamma, joka aiheuttaa lähitulevaisuudessa työkyvyttömyyden ja ennenaikaisen eläkkeelle siirtymisen uhan. Yli puolella kuntoutujista (53 prosenttia) oli diagnoosina jokin tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Joka viidennellä kuntoutujalla oli sairautena mielenterveyden- ja käyttäytymisen häiriö, naisista lähes joka neljännellä ja miehistä joka seitsemännellä. Miehillä esiintyi jonkin verran enemmän tuki- ja liikuntaelinten sairauksia ja muita sairauksia (kuvio 5).

Kuvio 5.*Kuntoutujan taustalla oleva diagnoosi sukupuolen mukaan vuonna 2011*

Työ- ja eläketaustaiset kuntoutujat sekä työkyvyttömyyseläkkeensaajat (voimassa olevat) poikkeavat toisistaan taustalla olevan diagnoosin suhteen. Kuntoutujilla painottuvat tuki- ja liikuntaelinten sairaudet ja työkyvyttömyyseläkkeensaajilla mielenterveyden häiriöt. Vuonna 2011 työkyvyttömyyseläkkeensaajista 39 prosentilla oli taustalla jokin mielenterveyden häiriö ja 29 prosentilla tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Eläketaustaisista kuntoutujista mielenterveysongelmia oli 28 prosentilla ja 43 prosentilla tuki- ja liikuntaelinten sairauksia. Vastaavasti työelämästä tulevien kuntoutujien sairaudet painottuivat vahvasti tuki- ja liikuntaelinten sairauksiin (56 prosenttia) ja 17 prosentilla oli taustalla mielenterveysongelmia.

4.2 Kuntoutuspalvelulajit

Vuonna 2011 kuntoutujista 9 643 henkilöä eli 89 prosenttia sai jotain ammatillisen kuntoutuksen toimenpidettä. Heistä 2 445 henkilöä eli lähes joka kolmas mies ja joka viides nainen sai useampaa kuin yhtä kuntoutuspalvelulajia. Työkokeilun ja koulutuksen yhdistelmä on yksi käytetyimmistä kuntoutustoimenpiteistä.

Taulukko 9.

Kuntoutuspalveluiden jakautuminen (%) eri ikäryhmissä vuonna 2011

Ikä	Selvitys N= 2 774	Työpaikka- kuntoutus N= 5 277	Koulutus N= 3 407	Muu N= 630	Kaikki kuntoutus- palvelut lkm
alle 35	19	34	41	6	100 (1 607)
35–44	22	36	37	5	100 (3 360)
45–54	25	44	26	5	100 (5 052)
55–64	23	64	8	4	100 (1 869)
Kaikki	23	44	28	5	100 (12 088)

Työpaikkakuntoutus

Työpaikkakuntoutus voi olla pitkän sairausloman jälkeen muutaman kuukauden työkokeilua joko entiseen työhön tai työnkuvan muuttamiseen. Työkokeilu voidaan järjestää myös uudelleen koulutuksen jälkeen työelämän paluun tukemiseksi. Tarvittaessa työkokeilu voi jatkaa työhön valmennuksena. Työhönvalmennus on työkokeilua pidempiaikaista perehdyttämistä työhön. Käytännössä työhönvalmennus kestää 6–18 kuukautta.

Työpaikkakuntoutus on kuntoutustoimenpiteistä käytetyin (taulukko 11) ja kustannuksiltaan se on edullisin (taulukko 10). Vuonna 2011 työpaikkakuntoutujia oli kaikkiaan 5 277 eli 44 prosenttia kuntoutujista. Työpaikkakuntoutujista 42 prosenttia oli miehiä. Työpaikkakuntoutus on ainoa palvelulaji, jossa miehet ovat olleet vähemmistönä aina tilastoseurannan alusta, vuodesta 1992 lähtien. Työpaikkakuntoutusta käytettiin eniten 55-vuotta täyttäneiden kuntouttamisessa ja vähiten alle 35-vuotiaiden kohdalla (taulukko 9). Kuntoutustaustan mukaan työpaikkakuntoutusta käytettiin hieman enemmän eläketaustaisten kuntouttamisessa. Työpaikkakuntoutuksen kustannukset, ilman toimeentulokorvausta, vuonna 2011 olivat 1,5 miljoonaa euroa ja keskimääräinen kustannus 230 euroa (taulukko 10). Työpaikalla kuntoutusta saaneiden lukumäärät kasvoivat edellisvuodesta 12 prosenttia ja kustannukset 21 prosenttia. Työpaikkakuntoutuksen osuus kuntoutuspalveluiden kokonaiskustannuksista oli 11 prosenttia. Työpaikkakuntoutuksen kokonaiskustannukset sisältäen myös toimeentulokorvauksen olivat 21,7 miljoonaa euroa ja keskimääräinen kustannus oli 4 117 euroa vuodessa.

Koulutus

Jos työpaikkakuntoutuksen toimet eivät riitä, on ammatillinen koulutus edelleen merkittävä kuntoutusmuoto. Koulutus voi olla lyhytaikaista, kurssimuotoista lisäkoulutusta tai pidem-

pikestoista uudelleen koulutusta. Tarkasteluvuonna 28 prosenttia eli 3 407 henkilöä sai työhön tai ammattiin tähtäävää koulutusta. Eniten koulutusta käyttivät alle 35-vuotiaat ja 35–44-vuotiaat ja vähiten 55 vuotta täyttäneet (taulukko 9). Iäkkäimmille ei ole tarkoituksenmukaista järjestää kovin pitkiä koulutuksia, koska työuraa on jäljellä vähän. Joka kolmas työelämästä ja joka viides eläketaustainen kuntoutuja sai jonkinasteista koulutusta. Koulutuksen kustannukset, ilman toimeentulokorvausta olivat 4,6 miljoonaa euroa ja keskimääräinen koulutuskulu oli 1 365 euroa (taulukko 10). Koulutuksessa olleiden henkilöiden lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 8 prosenttia ja kustannukset 10 prosenttia. Koulutuskustannusten osuus kuntoutuspalveluiden kokonaiskustannuksista oli 43 prosenttia. Koulutuksen kokonaiskustannukset toimeentulokorvauksineen olivat 46,6 miljoonaa euroa ja keskimääräinen vuosikustannus oli 13 685 euroa.

Selvitys

Kuntoutussuunnitelman valmistelussa hakija voi käyttää apuna tutkimustyyppisiä selvityksiä. Tällöin on kyse toimeksiantopalvelusta, ostetuista kuntoutuspalveluista. Toimeksianto voi olla esimerkiksi ammatinvalintapsykologin resurssiselvitys. Kuntoutustarpeen arvioimiseen tähtäviä selvityksiä työeläkelaitokset eivät kustanna. Lähes joka neljäs kuntoutuja tarvitsi kuntoutussuunnitelman valmistelussa selvityksiä ja miehet käyttivät niitä hieman naisia enemmän. Selvitysten käyttö painottui yli 44-vuotiaiden ja työelämästä tulevien (65 prosenttia) kuntoutussuunnitelman laatimiseen (taulukko 9). Selvityskulut, ilman toimeentulokorvausta olivat 3,8 miljoonaa euroa ja keskimääräinen kustannus oli 1 370 euroa (taulukko 10). Selvitysten käyttö kasvoi edellisvuodesta 18 prosenttia ja kustannukset 22 prosenttia. Selvityskulujen osuus kuntoutuspalvelujen kokonaiskustannuksista olivat 35 prosenttia. Selvitysten kokonaiskustannukset toimeentulokorvaus mukaan luettuna olivat 4,9 miljoonaa euroa ja keskimääräinen vuosikustannus/henkilö oli 1 761 euroa.

Muu kuntoutus

Työkykyä tukevaa muuta kuntoutusta, käsittäen lähinnä ammattitoimintaa tukevia apuvälineitä ja -laitteita tai elinkeinotukea eli lainaa yritystoimintaan tai avustusta laitehankintaan, sai 630 henkilöä eli 5 prosenttia kuntoutujista. Erityisesti maatalousyrittäjien kuntoutus painottuu tähän niin sanottuun apuväline- ja -laittekuntoutukseen. Kuntoutujista yli puolet oli miehiä. Muuta kuntoutusta saaneita esiintyi tasaisesti kaikissa ikäluokissa (taulukko 9) ja käyttö painottui työelämästä tuleviin. Kustannukset, ilman toimeentulokorvausta olivat 1,1 miljoonaa euroa ja keskimääräinen kustannus oli 1 760 euroa (taulukko 10). Työkykyä tukevaa muuta kuntoutusta saaneiden lukumäärät kasvoivat edellisvuodesta 30 prosenttia ja kustannukset nousivat 25 prosenttia. Muun kuntoutuksen osuus kuntoutuksen kokonaispalvelukuluista oli 10 prosenttia. Muun kuntoutuksen kokonaiskustannukset toimeentulokorvauksineen olivat 1,3 miljoonaa euroa eli vuosikustannus/henkilö oli 2 067 euroa.

Taulukko 10.

Keskimmääiset kuntoutuspalvelukulut (€) vuonna 2011*)

Ikä	Selvitys	Työpaikka-kuntoutus	Koulutus	Muu kuntoutus	Kaikki
alle 35	1 534	277	1 297	1 712	1 300
35–44	1 476	283	1 430	1 921	1 328
45–54	1 355	220	1 371	1 718	1 112
55–64	1 100	171	1 264	1 610	624
Kaikki	1 370	230	1 365	1 760	1 117

*) Taulukko ei sisällä toimeentulokorvauksia.

4.3 Kuntoutuspalvelujen käyttöjakauma vuosina 1992–2011

Työelämään tähtäävistä kuntoutustoimenpiteistä ammatillinen koulutus oli vielä 2000 luvun alussa yleisin kuntoutuksen toimenpide. Vuonna 1992 yli puolet kuntoutettiin ammatillisen koulutuksen keinoin. Työpaikkakuntoutuksen yleisempi käyttö lähti liikkeelle vuodesta 2002 ja vuonna 2006 työpaikkakuntoutus oli yleisin kuntoutustoimenpide. Työpaikkakuntoutus on edullinen ja nopea keino palauttaa esimerkiksi pitkältä sairauslomalta palaava työntekijä joko entiseen tai terveydentilalleen sopivaan työhön. Koulutuksen rooli on toki edelleen tärkeä silloin, kun työpaikkakuntoutuksen keinot eivät riitä. Erilaisten selvitysten käyttö kuntoutussuunnitelman valmistelussa lisääntyivät tilastointivuonna hieman edellisvuodesta. Taulukossa 11 on tarkasteltu, miten eri kuntoutuspalvelulajeja käytettiin ajalla 1992–2011.

Taulukko 11.

Kuntoutuspalveluiden käyttöjakauma (%) vuosina 1992–2011

Vuosi	Selvitys	Työpaikka-kuntoutus	Koulutus	Muu Kuntoutus	Kaikki lkm
1992	20	23	53	4	565
2001	23	28	44	5	5 061
2003	18	33	46	3	5 860
2005	18	38	38	6	7 174
2007	16	44	36	4	8 005
2009	20	44	31	5	9 842
2010	22	44	29	5	10 691
2011	23	44	28	5	12 088

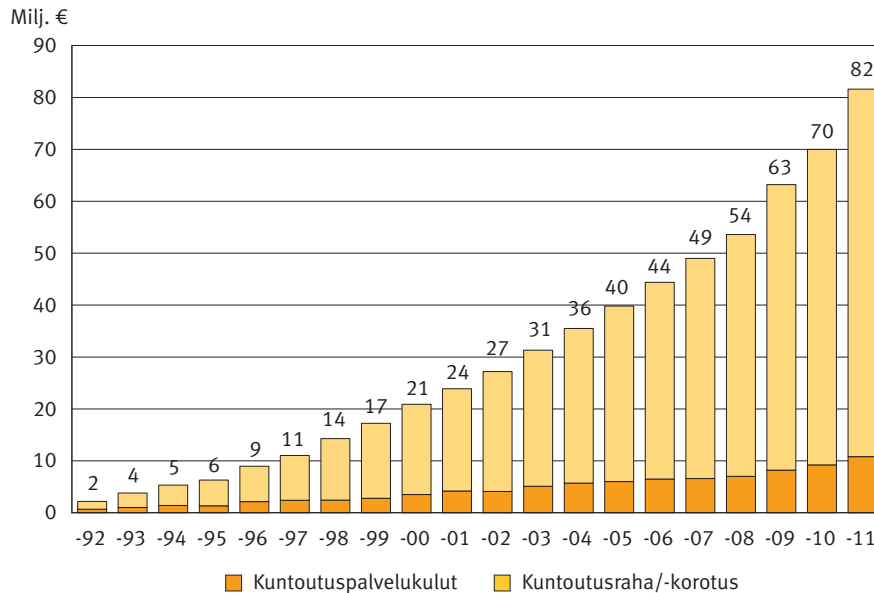
4.4 Kuntoutuskustannukset

Kuntoutuksen kokonaiskustannukset muodostuvat kuntoutusajan toimeentulokorvauksesta (kuntoutusavustus, kuntoutusraha/-korotus) ja kuntoutuspalvelukuluista. Tilastovuonna kuntoutuksen kokonaiskustannukset olivat 82 miljoonaa euroa. Kuntoutusaikaisen toimeentulo-

korvauksen osuus kustannuksista oli 71 miljoonaa euroa ja palvelukulujen osuus oli 11 miljoonaa euroa. Kuntoutuksen kokonaiskustannukset kasvoivat edellisvuodesta 16 prosenttia. (kuvio 6 ja taulukko 12).

Kuvio 6.

Kuntoutuskustannukset vuosina 1992–2011

Naisten ja miesten välillä oli eroa kuntoutuskuluissa. Miesten kokonaiskustannukset vuonna 2011 olivat 46 miljoonaa euroa ja naisten noin 36 miljoonaa euroa. Tämä miespainotteinen suhde on säilynyt koko seurannan ajan. Erot johtuvat miesten paremmasta palkkatasosta. Tosin miesten ja naisten välinen ero kustannuksissa on viime vuosina pienentynyt.

Vuonna 2011 maksettiin 8 775 kuntoutujalle eli 81 prosentille kuntoutuksen ajalta toimeentulokorvausta. Keskimääräinen kuntoutusavustus, -raha tai kuntoutuskorotus oli suuruudeltaan 2 094 euroa kuukaudessa, miehillä 2 379 euroa ja naisilla 1 865 euroa.

Sairausryhmittäin tarkasteltuna kuntoutusaikaiset toimeentulokorvaukset olivat suurimmat tuki- ja liikuntaelinten sairauksien luokassa, 40 miljoonaa euroa. Kuntoutujista yli puolella oli diagnoosina tuki- ja liikuntaelinten sairaus ja keskimääräinen toimeentulokorvaus tässä sairausryhmässä oli 2 114 euroa kuukaudessa. Joka viidennellä kuntoutujalla oli diagnoosina mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriö. Toimeentulokustannukset tässä sairausryhmässä olivat 11 miljoonaa euroa ja kuukaudessa maksettiin keskimäärin 2 062 euroa toimeentulokorvausta. Mielenterveyskuntoutujien osuus kasvoi edellisvuodesta 6 prosenttia ja tuki- ja liikuntaelinten sairauksista kuntoutujien osuus kasvoi 12 prosenttia. Mielenterveyskuntoutujien kasvuvauhti on pienentynyt edellisvuosista. Vuonna 2004 mielenterveyskuntoutujien osuudet kasvoivat 32 prosenttia ja vuonna 2006 kasvu oli 20 prosenttia. Tuki- ja liikuntaelinten sairauksissa kuntoutujien lukumäärien kasvuvauhti on koko tilastoseurannan ajan ollut maltillisempaa.

Taulukossa 12 on tarkasteltu, miten kuntoutuskulut jakaantuivat vuonna 2011 eri ikäryhmissä ja mikä oli keskimääräinen kuntoutuskulu. Vuonna 2011 kuntoutuksen kokonaiskus-

tannukset kasvoivat edellisvuodesta 16 prosenttia. Ikäryhmittäin tarkasteltuna kuntoutuskulut kasvoivat edellisvuodesta eniten alle 35-vuotiailla, kasvua 30 prosenttia. Keskimääräiset kuntoutuskulut olivat tässä ikäryhmässä korkeimmat ja yleisin kuntoutumistoimenpide oli koulutus. Kuntoutujista alle 35-vuotiaita oli 13 prosenttia.

Vähiten kuntoutuskustannukset olivat kasvaneet vanhimmassa ikäryhmässä. Keskimääräiset kuntoutuskulut/henkilö olivat pienimmät. Kuntoutus tapahtui tässä ikäryhmässä ilmeisesti pienin kustannuksin työpaikalla. Yli 54-vuotiaiden osuus kuntoutujista oli 17 prosenttia.

Taulukko 12.

Kuntoutuskustannukset ikäryhmittäin vuonna 2011

Ikä	Palvelukulut		Kuntoutusajan toimeentulo		Kokonaiskustannukset Milj. €	Keskimääräiset kuntoutuskulut €
	Milj. €	% kokonaiskustannuksista	Milj. €	% kokonaiskustannuksista		
alle 35	2	13	11	88	13	9 136
35–44	4	13	24	87	28	8 925
45–54	4	14	28	86	32	7 140
55–64	1	11	8	89	9	5 014
Kaikki	11	13	71	87	82	7 545

5 Kuntoutuksen tulos

Ammatillisen kuntoutuksen ensisijainen tarkoitus on työkyvyn ylläpito, työelämässä pysyminen tai sinne palaaminen. Työeläkekuntoutuksen taloudellisena tavoitteena on saavuttaa säästöjä eläkemenoissa. Kuntoutusta voidaan pitää taloudellisesti onnistuneena, jos kuntoutuskulut ovat pienemmät kuin laskennalliset eläkemenot.

Onnistuneesta kuntoutuksesta on hyötyä sekä työntekijälle että työnantajalle. Jos kuntoutus onnistuu niin, että työkyvyttömyyseläke voidaan estää tai siirtää myöhemmäksi, pienentää se suoraan tai välillisesti yrityksen työeläkemaksua. Kuntoutuksesta aiheutuvat kustannukset ovat kuitenkin vain murto-osa työkyvyttömyyseläkkeen kustannuksista. Pienemmän yrityksen maksuun kuntoutuksen tai työkyvyttömyyseläkkeen kustannukset eivät vaikuta suoraan, mutta eläkkeen lykkääntyminen säästää koko eläkejärjestelmän kustannuksia ja siten pienentää eläkemaksujen korotuspainetta. Myös osatyökyvyttömyyseläke on edullisempi vaihtoehto kuin henkilön jääminen kokonaan työkyvyttömyyseläkkeelle.

5.1 Vuosina 2002–2011 päättyneet kuntoutusohjelmat

Viimeisen kymmenen vuoden aikana yhä useampi kuntoutuksensa päättäneistä palasi takaisin työelämään. Ajalla 2002–2011 töihin palanneiden osuus kasvoi 57 prosentista 64 pro-

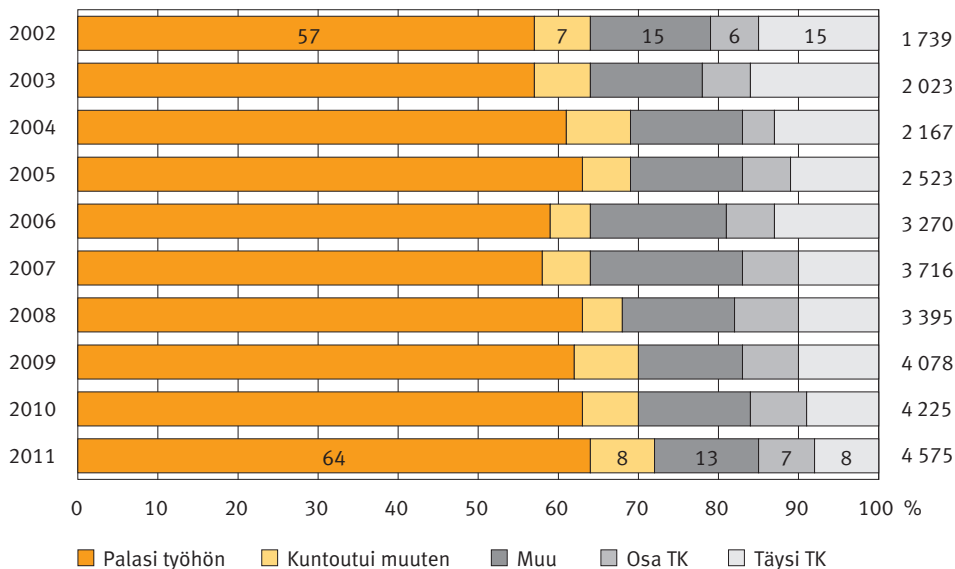
senttiin. Vastaavasti täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuus pienentyi 15 prosentista 8 prosenttiin. Vuonna 1992, jolloin työeläkekuntoutuksen kehitystä alettiin tilastojen muodossa seurata, kuntoutujista 42 prosenttia kuntoutujista palasi töihin ja täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle 32 prosenttia.

Osaltaan työeläkekuntoutettavien hyvää työhönsijoittumista selittää se, että suurimmalla osalla on työpaikka valmiina, mihin palata. Kehitys osoittaa myös, että potentiaalisten kuntoutujien valinta kuntoutusohjelmiin näyttää onnistuneen entistä paremmin. Onnistuakseen kuntoutus vaatii myös kuntoutujalta itseltään aina sitoutumista ja aktiivista otetta itse kuntoutusprosessiin.

Kuviossa 7 on tarkasteltu kymmenen vuoden aikana päättyneiden kuntoutusohjelmien välitöntä tulosta. Tulokset perustuvat työeläkelaitoksilta saatuihin tietoihin, ei rekisteritietoihin. Luvuissa eivät ole mukana tapaukset, joissa tehtiin vain selvitys ja itse kuntoutusprosessi päättyi tähän. Myöskään niin sanotut 'rauetetut tapaukset' eli tapaukset, jotka eivät myönteisestä päätöksestä huolimatta johtaneet kuntoutukseen, eivät ole luvuissa mukana.

Kuvio 7.

Vuosina 2002–2011 päättyneet kuntoutusohjelmat*)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

Kuntoutustaustalla on merkitystä kuntoutuksen lopputulokseen (kuvio 8). Työelämästä tulut kuntoutuja palaa kuntoutuksen päättyessä eläketaustaista yleisimmin takaisin työelämään. Vuonna 2002 henkilöistä, jotka olivat työelämässä aloittaessaan kuntoutukseen, 65 prosenttia palasi takaisin töihin. Vuonna 2011 kuntoutuksensa päättäneistä lähes 70 prosenttia oli kuntoutuksen jälkeen työssä. Kymmenen vuoden ajan täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuus on pysynyt varsin vakaana, lähellä 5 prosenttia.

Merkittävää kuitenkin on, että koko tilastoseurannan ajan eläketaustaisista kuntoutujista yhä useampi palaa takaisin työelämään. Vuonna 2002 eläketaustaisista 42 prosenttia palasi takaisin töihin ja vuonna 2011 jo yli puolet, 51 prosenttia. Kuntoutujista yhä pienempi

osa siirtyi eläkkeelle. Vuonna 2002 eläketaustaisista 30 prosenttia siirtyi täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle ja vuonna 2011 enää 18 prosenttia.

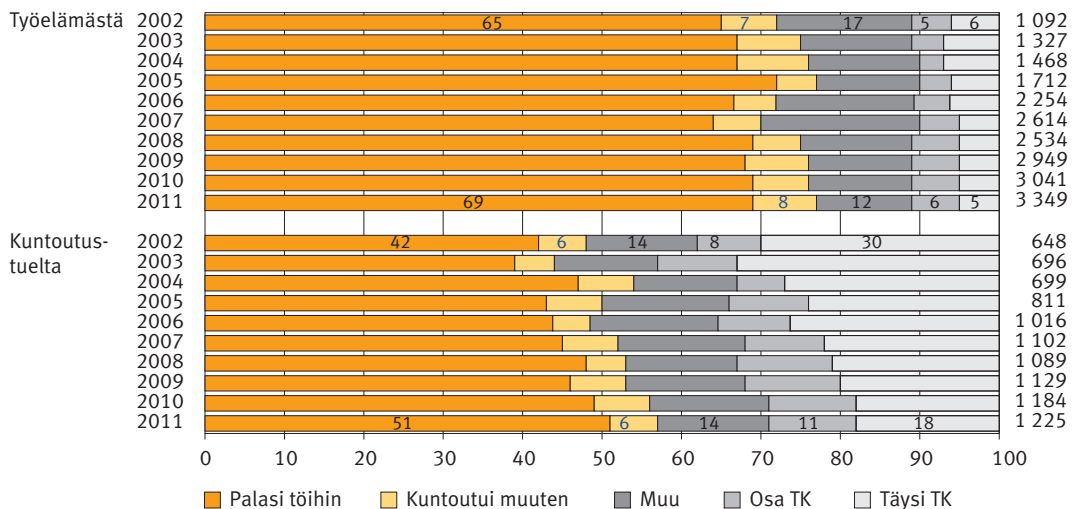
Vuonna 1992 työelämästä tulevista kuntoutujista 53 prosenttia palasi takaisin töihin ja täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi 9 prosenttia. Vastaavasti eläketaustaisista 34 prosenttia siirtyi työelämään ja 32 prosenttia täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle.

Kuviossa 8 on tarkasteltu kymmenen vuoden ajalta miten kuntoutustaustan merkitys näkyi kuntoutuksen välittömässä tuloksessa.

Kuvio 8.

Vuosina 2002–2011 päättyneet kuntoutusohjelmat*)

Kuntoutustausta:

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

5.2 Vuonna 2011 päättyneet kuntoutusohjelmat

Vuoden 2011 aikana päättyi kaikkiaan 4 833 kuntoutus- ja kuntoutus selvitysohjelmaa 4 917 henkilöltä. Varsinaisia kuntoutusohjelmia, joissa eivät ole mukana 'tehtiin vain selvitys' -tapaukset, päättyi 4 574 eli 8 prosenttia edellisvuotta enemmän. Kuntoutuksensa päättäneet olivat iältään keskimäärin 48-vuotiaita ja valtaosa (73 prosenttia) oli työelämässä tai työttömänä aloittaessaan kuntoutuksen. Kuntoutusohjelman päätökseen saaneista reilusti yli puolet oli naisia (58 prosenttia).

Ohjelmia, joissa tehtiin vain selvitys, päättyi tilastovuonna 429. Näitä ohjelmia ei ole laskettu päättyneisiin kuntoutusohjelmiin, koska tapaukset eivät johtaneet varsinaisen kuntoutusohjelman käynnistämiseen. 'Tehtiin vain selvitys' -tapauksen osuus vuoden 2011 päättyneistä ohjelmista oli 9 prosenttia. Työelämästä 7 prosentille ja kuntoutustuelta 14 prosentille kuntoutukseen tulevista oli tehty vain selvitys ja itse kuntoutusprosessi päättyi tähän.

Kaikista kuntoutusohjelmansa päättäneistä 64 prosenttia palasi takaisin työelämään, 8 prosenttia kuntoutui muuten eli kuntoutus itsessään onnistui, mutta henkilö jatkoi edelleen opiskelua tai jäi työttömäksi. Kuntoutujista 15 prosenttia siirtyi eläkkeelle ja 13 prosentilla

päättymissy syy oli jokin muu. Muu syy voi olla esimerkiksi se, että kuntoutus keskeytyi, henkilö tuli raskaaksi, kuoli tai siirtyi tapaturmavakuutuksen piiriin ynnä muuta sellaista.

Vuonna 2011 osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyi 302 henkilö eli 43 prosenttia eläkkeelle siirtyneistä. Osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyneistä noin puolta voidaan pitää onnistuneina kuntoutusohjelmina, koska useissa tapauksissa kuntoutusohjelman tavoitteena on ollut nimenomaan osatyökyvyttömyyseläke.

Kuvioissa 9–11 on tarkasteltu, miten kuntoutuksen välitön tulos näkyi työelämästä ja kuntoutustuelta tulleilla ja mikä oli iän ja sukupuolen merkitys.

Kuntoutustausta

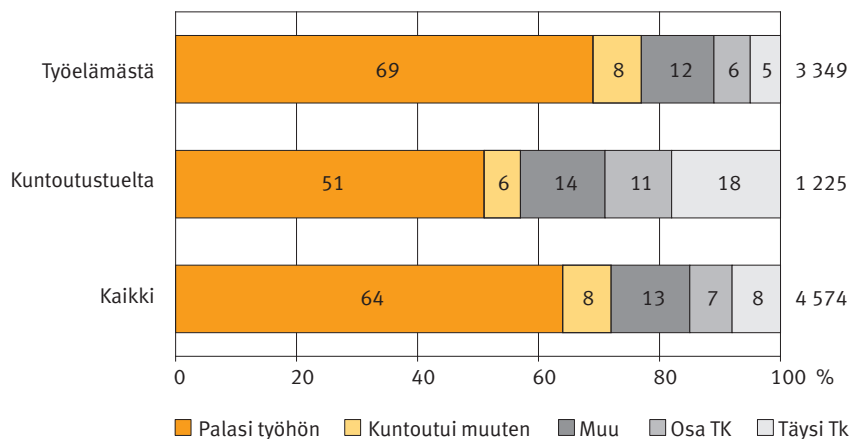
Valtaosa, 73 prosenttia vuonna 2011 kuntoutuksensa päättäneistä oli kuntoutukseen hakeutuessaan joko työelämässä tai työttöminä. Näistä henkilöistä 69 prosenttia palasi takaisin töihin, 8 prosenttia kuntoutui muuten, 11 prosenttia siirtyi eläkkeelle. Eläkkeelle siirtyneistä 55 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Kuntoutuksensa päättäneistä 12 prosentilla oli syynä jokin muu eli kuntoutus oli keskeytynyt (kuvio 9).

Vastaavasti eläketaustaisista, lähinnä kuntoutustuelta, 51 prosenttia palasi työelämään, 6 prosenttia kuntoutui muuten ja 29 prosenttia siirtyi eläkkeelle. Eläkkeelle siirtyneistä 33 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Kuntoutujista 14 prosentilla kuntoutus päättyi syyllä muu.

Kuviossa 9 tarkasteltiin, miten kuntoutus onnistui työ- ja eläketaustaisilla. Kuviossa eivät ole mukana ne kuntoutujat, joille 'tehtiin vain selvitys' ja kuntoutus päättyi tähän.

Kuvio 9.

Vuonna 2011 kuntoutuksensa päättäneet kuntoutustaustan mukaan*)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

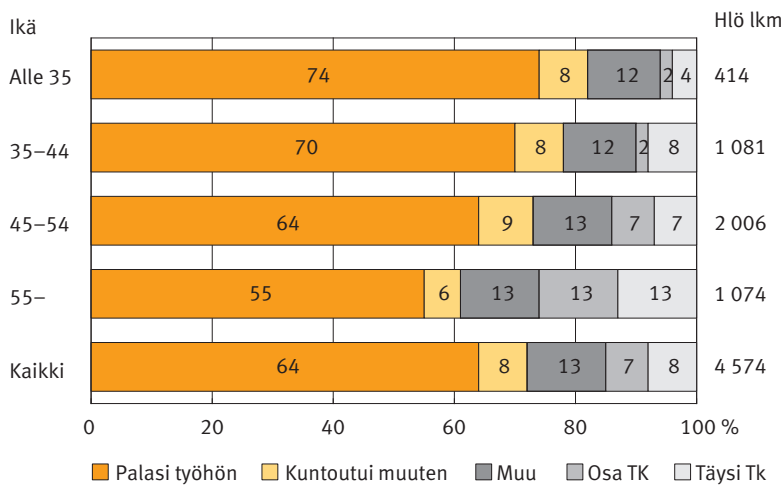
Sukupuoli

Kuviossa 10 on tarkasteltu kuntoutuksensa päättäneitä sukupuolen mukaan. Vuonna 2011 kuntoutuksensa päättäneistä 58 prosenttia oli naisia. Naisten työelämään sijoittuminen onnistui kuntoutustaustasta riippumatta jonkin verran miehiä paremmin. Naisista 67 prosenttia siirtyi takaisin työelämään ja miehistä 60 prosenttia. Naisista lähes joka seitsemäs siirtyi kuntoutuksen jälkeen eläkkeelle ja miehistä joka kuudes. Miehillä kuntoutus päättyi naisia useammin täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen.

Eläkkeelle siirtyneistä naisista lähes puolet (48 prosenttia) siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle ja miehistä 38 prosenttia.

Kuvio 10.

Vuonna 2011 kuntoutuksensa päättäneet sukupuolen mukaan*)

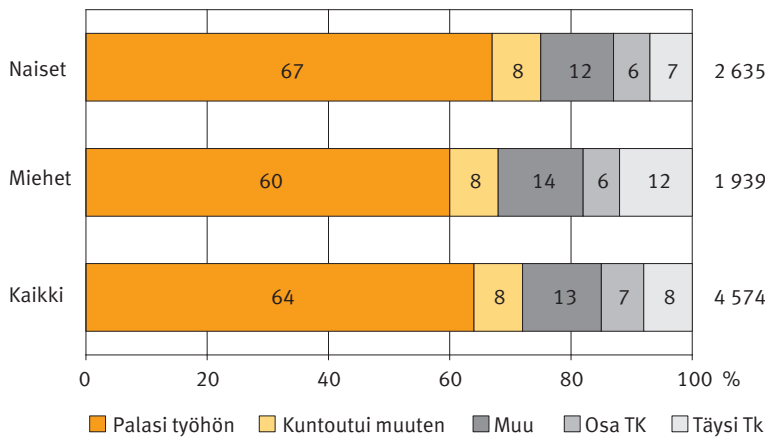
*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

Ikä

Kuviossa 11 tarkastellaan kuntoutuksen tuloksellisuutta iän näkökulmasta. Vuonna 2011 kuntoutusohjelmansa päättäneet olivat iältään keskimäärin 48-vuotiaita. Naisten keskimääräinen ikä oli 49-vuotta ja miehillä 47-vuotta. Parhaiten työelämään näyttivät sijoittuvan alle 35-vuotiaat ja 35–44-vuotiaat. Heistä yli 70 prosenttia palasi takaisin töihin. Osatyökyvyttömyyseläkkeiden ja täysien työkyvyttömyyseläkkeiden käyttö painottui 55-vuotta täytäneisiin. Osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet olivat iältään keskimäärin 53-vuotiaita.

Kuvio 11.

Vuonna 2011 kuntoutuksen päättäneet iän mukaan*)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

5.3 Kuntoutuksen hinta

Työeläkekuntoutuksen tavoitteena on myöhentää eläkkeelle siirtymistä ja näin saada aikaan kustannussäästöä eläkemenoissa. Vähimmäistavoitteena on, että kuntoutuksen kustannukset jäävät keskimäärin pienemmiksi kuin vastaavat eläkemenot.

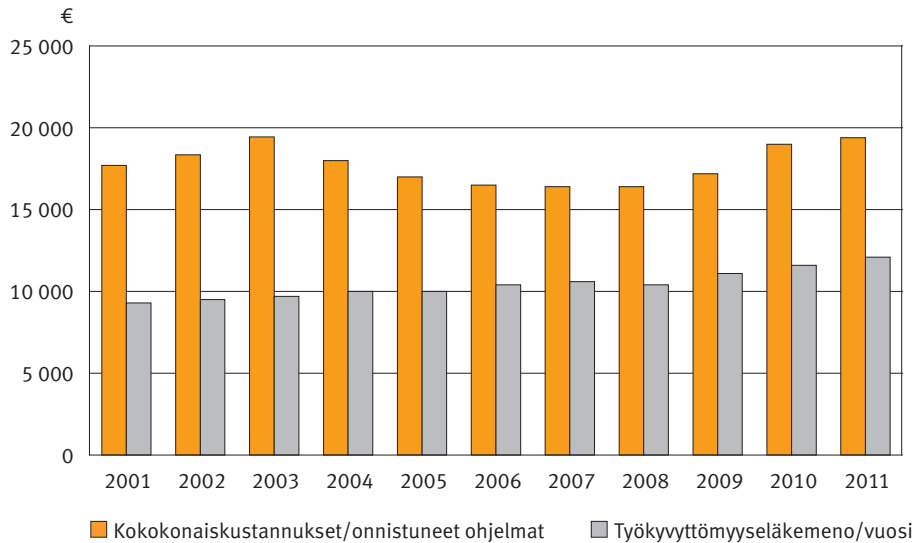
Eläketurvakeskuksen seurantatilastojen perusteella onnistuneen kuntoutuksen keskimääräinen kokonaiskustannus vuonna 2011 oli 19 400 euroa (kuviot 13–14). Luku on saatu laskemalla yhteen kaikkien vuonna 2011 päättyneiden ohjelmien kokonaiskustannukset ja jakamalla se onnistuneiden ohjelmien lukumäärällä. Kokonaiskustannuksiin sisältyvät näin ollen myös 'tehtiin vain selvitys' ja muiden keskeytyneiden ohjelmien kustannukset. Onnistuneena ohjelmana pidetään tapausta, jossa henkilö palasi takaisin työelämään. Vaikka kuntoutuksen tavoite onkin työelämään sijoittuminen, onnistuneena kuntoutuksena pidetään myös tapauksia, joissa kuntoutus itsessään onnistui, mutta henkilö ei välittömästi työllistytty vaan jatkaa edelleen opiskelua tai on työttömänä työnhakijana. Itse kuntoutusjärjestelmä tuottaa näissä tapauksissa potentiaalisia työntekijöitä työmarkkinoille. Luku kuvaa siis sitä, miten paljon onnistunut ohjelma maksaa, kun kustannuksiin lasketaan mukaan 'epäonnistuneiden' - sekä 'vain selvitys' -ohjelmien kustannukset. Kaikkien ohjelmien keskimääräinen kustannus oli 13 920 euroa.

Kun vuonna 2011 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräinen laskennallinen vuosikustannus oli noin 12 100 euroa ja onnistuneen kuntoutuksen 19 400 euroa, maksaa kuntoutus itsensä takaisin reilusti alle kahdessa vuodessa, edellyttäen, ettei henkilö tänä aikana jää eläkkeelle.

Kuviossa 12 ja taulukossa 13 on tarkasteltu vuodesta 2001 lähtien onnistuneiden kuntoutusten hintaa suhteessa työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräisiin kustannuksiin vuositasolla.

Kuvio 12.

Kuntoutuksen kokonaiskustannukset suhteessa onnistuneisiin kuntoutustapauksiin ja työkyvyttömyyseläkemenoon vuosina 2001–2011

Taulukko 13.

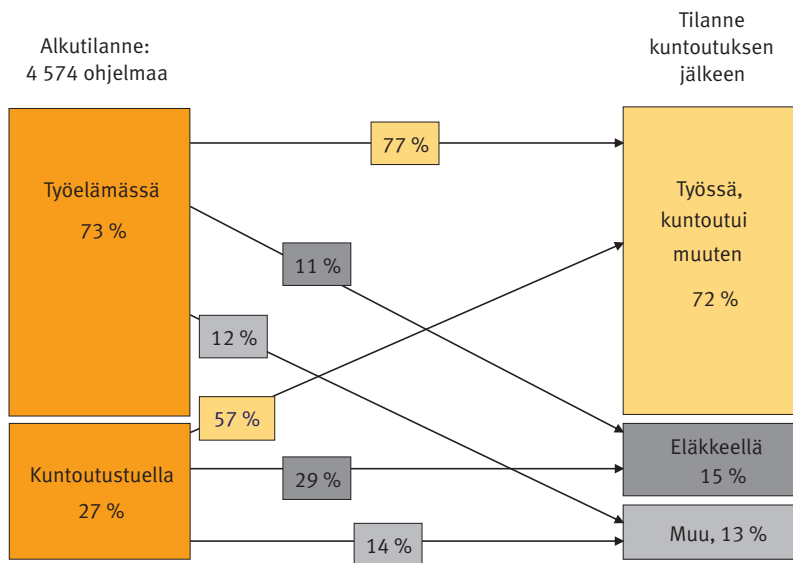
Onnistuneen kuntoutuksen hinta vuosina 2001–2011

Vuosi	Onnistuneen kuntoutuksen keskimääräinen hinta	Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräiset kustannukset/vuosi	Kuntoutus/Työkyvyttömyyseläke
2001	17 700	9 300	1,9
2002	18 350	9 500	1,9
2003	19 440	9 700	2,0
2004	18 000	10 000	1,8
2005	17 000	10 000	1,7
2006	16 500	10 400	1,6
2007	16 400	10 600	1,5
2008	16 400	10 400	1,6
2009	17 200	11 100	1,6
2010	19 000	11 600	1,6
2011	19 400	12 100	1,6

Vuonna 2011 onnistuneen kuntoutuksen hinta oli 19 400 euroa. Kustannukset nousivat edellisvuodesta vain muutaman prosentin ja eläkevertailun suhdeluku 1,6 on pysynyt ennallaan jo kuudetta vuotta.

Kuvio 13.

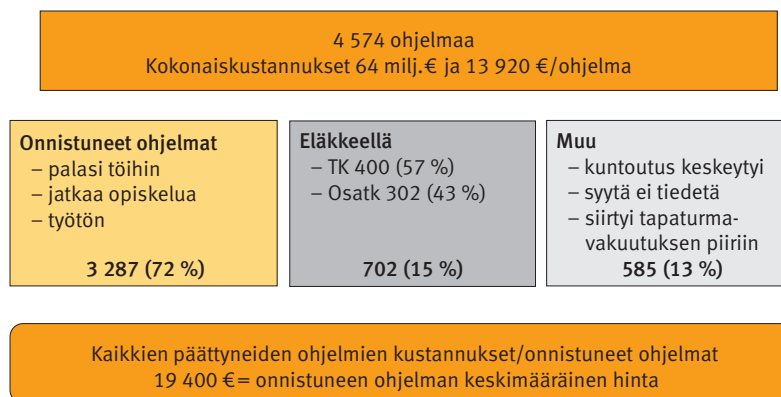
Vuonna 2011 päättyneet kuntoutusohjelmat*)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksien lukumääriä, mutta ovat mukana kokonaiskustannuksissa.

Kuvio 14.

Vuonna 2011 päättyneiden kuntoutusohjelmien hinta*)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksien lukumääriä, mutta ovat mukana kokonaiskustannuksissa.

Vuonna 2011 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden laskennallinen eläkekulu oli keskimäärin 12 100 €/vuosi.

Kuntoutuksen hinta palvelulajeittain

Työpaikalla tapahtuvat työkokeilut ja työhön valmennukset ovat Työeläkekuntoutuksen yleisimpiä toimenpiteitä. Vuonna 2011 kuntoutus päättyi 3 091 henkilöltä, joilla työpaikkakuntoutus oli pääasiallinen kuntoutuksen muoto. Koska toimeentulokorvausta maksetaan työpaikkakuntoutuksen aikana vähintään kolmen kuukauden ajalta, maksoi työpaikalla tapahtuva kuntoutus kaikkine palvelu- ja toimeentulokorvauksineen keskimäärin 7 100 euroa/henkilö. Vastaavasti 967 henkilöltä päättyi sellaisia kuntoutusohjelmia, joissa koulutus oli

varsinainen kuntoutuksen muoto. Koulutuksen kesto saattaa vaihdella muutaman kuukauden kurssituksesta aina pidempikestoiseen, jopa nelivuotiseen koulutukseen. Kuntoutuksen aikaista toimeentulokorvausta voidaan siis maksaa useamman vuoden. Päättäneiden koulutusohjelmien kokonaiskustannukset olivat keskimäärin 36 000 euroa/henkilö. Kaikki päättäneet kuntoutusohjelmat toimenpiteineen maksoivat keskimäärin 14 100 euroa/henkilö (taulukko 14).

Takaisin työelämään sijoittuvan työpaikkakuntoutujan kuntoutus maksoi keskimäärin 7 600 euroa/henkilö ja koulutusta saaneen 38 400 euroa/henkilö.

Taulukko 14.

Päättäneen kuntoutuksen hinta pääasiallisen kuntoutustoimenpiteen mukaan

Kuntoutustoimenpide	Kuntoutustoimenpiteen keskimääräinen hinta sisältäen palvelu- ja toimeentulokorvauksen
Tutkimus	7 800
Työpaikkakuntoutus	7 100
Koulutus	36 000
Muu kuntoutus	7 600
Kaikki	14 100

Taulukossa pääasiallinen kuntoutusmuoto on työpaikkakuntoutus, jos henkilön kuntoutusohjelmaan kuului esimerkiksi tutkimusta ja työkoelua. Jos henkilö oli saanut työpaikkakuntoutusta ja koulutusta sekä muuta kuntoutusta, katsottiin hänen koulutusta saaneeksi.

6 Yhteenveto vuoden 2011 työeläkekuntoutuksesta

Vuonna 2011 työeläkekuntoutuksessa oli tilastojen mukaan tasaista kasvua niin hakemuksissa, päätöksissä, kuntoutujien lukumäärissä kuin kustannuksissakin verrattuna edellisiin vuosiin. Yhä useampi kuntoutuksensa päättäneistä myös palasi takaisin työelämään ja yhä harvempi siirtyi täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle. Kuntoutuksen taloudellista puolta laskettaessa maksoi kuntoutus itsensä takaisin puolessatoista vuodessa edellyttäen, ettei henkilö jäisi työkyvyttömyyseläkkeelle.

Vuoden 2011 aikana työeläkekuntoutusta hakeneista 82 prosenttia sai myönteisen päätöksen, oikeuden kuntoutukseen. Suurin osa 10 808:sta kuntoutujasta (74 prosenttia) tuli työelämästä ja yksityiseltä sektorilta. Kuntoutujista 54 prosenttia oli naisia ja kuntoutujan keski-ikä oli 46 vuotta. Yli puolella kuntoutujista oli diagnoosina jokin tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Työelämässä jatkamiseen tähtäävistä kuntoutustoimenpiteistä työpaikkakuntoutus oli käytetyin keino.

Vuonna 2011 työeläkekuntoutukseen käytettiin 81 miljoonaa euroa. Kuntoutujalle maksettiin kuukaudessa keskimäärin toimeentulokorvausta 2 094 euroa.

Kuntoutuksensa päättäneistä 64 prosenttia palasi takaisin työelämään, 8 prosentilla kuntoutus itsessään onnistui, mutta henkilö jatkoi joko opiskelua tai ei työllistynyt heti kuntoutuksen päätyttyä. Eläkkeelle siirtyneistä kuntoutujista 43 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle.

Kuntoutustaustan merkitys näkyi kuntoutuksen lopputuloksessa. Työelämästä kuntoutukseen tulleista lähes 70 prosenttia palasi työelämään ja eläkkeelle siirtyneistä 55 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Vastaavasti eläketaustaisista kuntoutujista 51 prosenttia palasi takaisin työelämään ja eläkkeelle siirtyneistä 33 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle.

TAULUKOIDEN KUVAUS JA KÄYTETYT KÄSITTEET

Kuvaus:

Kuntoutuspäätökset (taulukko 1)

Taulukko kuvaa tilastojaksolla annettuja kuntoutuspäätöksiä, myöntöjä ja hylkäyksiä kuntoutustaustan, iän ja sukupuolen mukaan.

Taulukon tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Kuntoutusta saaneet ja kuntoutuskustannukset (taulukko 2)

Taulukko kuvaa tilastojaksen aikana kuntoutuspalveluja saaneita henkilöitä, toteutuneita kuntoutuspalvelukuluja palvelulajeittain. Taulukossa on lisäksi tietoa kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneista ja -kustannuksista. Toimeentulokorvauksella tarkoitetaan kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa, harkinnanvaraista kuntoutusavustusta tai kuntoutuskorotusta.

Taulukon tiedot perustuvat sekä laitoksilta suoraan kerättäviin tietoihin että Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Päätyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja niistä kuntoutusohjelman aikana muodostuneet kokonaiskustannukset kuntoutuspalvelulajeittain ja loppustatuksen mukaan luokiteltuna (taulukko 3)

Taulukko kuvaa tilastojaksolla päätyneitä kuntoutusohjelmia, muodostuneita kustannuksia henkilön koko kuntoutusprosessin ajalta sekä kuntoutuksen välitöntä tulosta, mihin kuntoutusohjelma päättyi.

Taulukon tiedot perustuvat sekä laitoksilta suoraan kerättäviin tietoihin että Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Kuntoutusajan toimeentulokorvaus (taulukot 4–7)

Taulukoissa kuvataan kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneita, toimeentulokorvausta iän, sukupuolen, sektorin ja sairausryhmän mukaan.

Taulukkojen tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Käsitteet:

Kuntoutustausta

Kuntoutustaustalla tarkoitetaan sitä kuntoutujan elämäntilannetta, mikä hänellä oli hakiesaan kuntoutusta eli saiko henkilö eläkettä vai ei. Eläkkeellä oleva kuntoutuja saa lähinnä kuntoutustukea, mutta periaatteessa muukin eläke on mahdollinen. Ei- eläkkeellä oleva kuntoutuja on joko työssä tai työttömänä. Pitkäaikaistyöttömät ja työttömyyseläkkeellä olevat eivät kuitenkaan kuulu työeläkekuntoutuksen piiriin.

Toimeentulokorvaus

Kuntoutujalle maksetaan kuntoutuksenajalta toimeentulokorvauksena joko kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa, harkinnanvaraista kuntoutusavustusta, kuntoutustukea tai kuntoutuskorotusta. Käsitteiden tarkempi sisältö löytyy sivulta 11.

Palvelukulut

Palvelukulut ovat eläkelaitokselle varsinaisesta kuntoutustoiminnasta aiheutuneita kuluja. Tällaisia kuluja ovat esimerkiksi erilaiset selvitykset, koulutuskulut, elinkeinotuet tai apuvälineet.

Loppustatus

Loppustatuksella tarkoitetaan sitä tilannetta, mihin kuntoutusohjelma johti. Taulukoissa käytettyjä loppustatuksia ovat:

- palasi työhön
- kuntoutui muuten eli henkilö jatkaa opiskelua kuntoutuksen jälkeen tai jäi työttömäksi
- osatyökyvyttömyyseläke
- työkyvyttömyyseläke
- tehtiin vain selvitys; henkilölle tehtiin vain toimeksianto, selvitys kuntoutussuunnitelman laatimista varten ja itse kuntoutus päättyi tähän
- muu; esimerkiksi kuntoutus jäi kesken, henkilö on kuollut, henkilö on siirtynyt tapaturma tai liikennevakuutuksen piiriin tai päättymissyytä ei tiedetä.

Taulukoissa käytetyt symbolit:

Toimeentulokorvaus: kuntoutusraha, osakuntoutusraha, harkinnanvarainen kuntoutusavustus tai kuntoutuskorotus

- ei ilmoitettavaa
- · tietoa ei julkaista tapausten vähäisyyden takia

1. Vuoden 2011 aikana annetut kuntoutuspäätökset

	Päätökset vuonna 2011				
	Myöntö	Myöntö %	Hylkäys	Hylkäys %	Kaikki
Kaikki					
Työelämästä					
-34	738	69,4	325	30,6	1 063
35-44	1 368	77,2	404	22,8	1 772
45-54	2 004	81,9	443	18,1	2 447
55-64	947	87,4	136	12,6	1 083
Yhteensä	5 057	79,5	1 308	20,5	6 365
Kuntoutustuelta					
-34	204	82,9	42	17,1	246
35-44	470	89,2	57	10,8	527
45-54	895	91,1	87	8,9	982
55-64	439	89,0	54	11,0	493
Yhteensä	2 008	89,3	240	10,7	2 248
Kaikki yhteensä	7 065	82,0	1 548	18,0	8 613
Miehet					
Työelämästä					
-34	356	72,7	134	27,3	490
35-44	638	80,1	159	19,9	797
45-54	889	83,5	176	16,5	1 065
55-64	365	84,9	65	15,1	430
Yhteensä	2 248	80,8	534	19,2	2 782
Kuntoutustuelta					
-34	93	83,0	19	17,0	112
35-44	225	91,1	22	8,9	247
45-54	426	93,2	31	6,8	457
55-64	166	86,5	26	13,5	192
Yhteensä	910	90,3	98	9,7	1 008
Miehet yhteensä	3 158	82,2	632	17,8	3 790
Naiset					
Työelämästä					
-34	382	66,7	191	33,3	573
35-44	730	74,9	245	25,1	975
45-54	1 115	80,7	267	19,3	1 382
55-64	582	89,1	71	10,9	653
Yhteensä	2 809	78,4	774	21,6	3 583
Kuntoutustuelta					
-34	111	82,8	23	17,2	134
35-44	245	87,5	35	12,5	280
45-54	469	89,3	56	10,7	525
55-64	273	90,7	28	9,3	301
Yhteensä	1 098	88,5	142	11,5	1 240
Naiset yhteensä	3 907	81,3	916	18,7	4 823

2. Vuoden 2011 aikana työeläkekuntoutusta saaneet ja kuntoutuskustannukset

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Kaikki						
Työelämästä						
-34	998	1 314 621	950	10 033 732	1 118	11 348 353
35-44	2 117	2 925 093	2 004	20 684 721	2 364	23 609 814
45-54	2 787	3 170 325	2 576	22 841 068	3 175	26 011 393
55-64	1 114	726 728	1 035	6 960 860	1 296	7 687 588
Yhteensä	7 016	8 136 767	6 565	60 520 381	7 953	68 657 148
Kuntoutustuelta						
-34	264	325 398	231	1 116 274	282	1 441 672
35-44	673	781 160	559	3 240 302	732	4 021 462
45-54	1 187	1 250 424	987	4 554 396	1 281	5 805 840
55-64	503	281 873	433	1 336 405	559	1 618 278
Yhteensä	2 627	2 638 857	2 210	10 247 377	2 855	12 887 254
Kaikki yhteensä	9 643	10 775 624	8 775	70 767 758	10 808	81 544 403
Miehet						
Työelämästä						
-34	514	803 589	491	6 102 502	581	6 906 091
35-44	1 009	1 702 342	941	11 881 347	1 136	13 583 689
45-54	1 245	1 813 609	1 128	12 293 785	1 431	14 107 394
55-64	447	444 350	371	3 307 662	506	3 752 012
Yhteensä	3 215	4 763 890	2 931	33 585 295	3 654	38 349 185
Kuntoutustuelta						
-34	126	165 243	113	669 471	138	834 714
35-44	348	457 765	277	2 000 175	377	2 457 940
45-54	569	834 446	453	2 573 260	610	3 408 566
55-64	186	155 266	141	563 008	205	718 274
Yhteensä	1 229	1 612 722	984	5 805 914	1 331	7 419 496
Miehet yhteensä	4 444	6 376 612	3 915	39 391 209	4 985	45 768 682
Naiset						
Työelämästä						
-34	484	511 033	459	3 931 231	537	4 442 264
35-44	1 108	1 222 752	1 063	8 803 374	1 228	10 026 126
45-54	1 542	1 356 715	1 448	10 547 283	1 744	11 903 998
55-64	667	282 377	664	3 653 197	790	3 935 574
Yhteensä	3 801	3 372 877	3 634	26 935 086	4 299	30 307 963
Kuntoutustuelta						
-34	138	160 155	118	446 804	144	606 959
35-44	325	323 395	282	1 240 127	355	1 563 522
45-54	618	415 978	534	1 981 136	671	2 397 274
55-64	317	126 607	292	773 397	354	900 004
Yhteensä	1 398	1 026 135	1 226	4 441 463	1 524	5 467 758
Naiset yhteensä	5 199	4 399 012	4 860	31 376 549	5 823	35 775 721

2.1 Vuoden 2011 aikana kuntoutuspalveluja saaneet ja kuntoutuspalvelukulut

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		Hlö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Kaikki										
Työelämästä										
-34	224	365 128	419	109 508	545	708 254	81	131 732	998	1 314 621
35-44	539	840 962	967	278 057	1 064	1 525 906	144	280 169	2 117	2 925 093
45-54	793	1 114 392	1 554	341 920	995	1 377 736	196	336 277	2 787	3 170 325
55-64	260	323 105	855	145 624	116	152 054	66	105 944	1 114	726 728
Yhteensä	1 816	2 643 587	3 795	875 109	2 720	3 763 949	487	854 122	7 016	8 136 767
Kuntoutustuelta										
-34	89	114 980	128	41 900	107	137 615	14	30 903	264	325 398
35-44	245	316 359	320	86 402	246	314 688	35	63 711	673	781 160
45-54	456	577 652	688	152 099	293	387 973	77	132 701	1 187	1 250 424
55-64	168	147 949	346	59 807	41	46 403	17	27 715	502	281 873
Yhteensä	958	1 156 941	1 482	340 209	687	886 678	143	255 029	2 627	2 638 857
Kaikki yhteensä	2 774	3 800 528	5 277	1 215 318	3 407	4 650 627	630	1 109 151	9 643	10 775 624
Miehet										
Työelämästä										
-34	122	211 117	196	69 879	299	447 196	43	75 397	514	803 589
35-44	284	467 677	415	182 664	532	885 088	81	166 913	1 009	1 702 342
45-54	437	639 090	618	197 697	490	784 301	103	192 521	1 245	1 813 609
55-64	129	183 223	311	83 658	62	100 454	45	77 016	447	444 350
Yhteensä	972	1 501 106	1 540	533 898	1 383	2 217 038	272	511 848	3 215	4 763 890
Kuntoutustuelta										
-34	42	54 213	55	23 583	60	81 047	3	6 401	126	165 243
35-44	135	197 973	163	58 235	129	161 612	22	39 945	348	457 765
45-54	262	389 885	306	98 752	159	253 148	44	92 661	569	834 446
55-64	72	80 513	122	31 341	16	19 455	11	23 957	185	155 266
Yhteensä	511	722 586	646	211 911	364	515 262	80	162 964	1 229	1 612 722
Miehet yhteensä	1 483	2 223 692	2 186	745 809	1 747	2 732 300	352	674 811	4 444	6 376 612
Naiset										
Työelämästä										
-34	102	154 011	223	39 629	246	261 058	38	56 335	484	511 033
35-44	255	373 285	552	95 393	532	640 818	63	113 255	1 108	1 222 752
45-54	356	475 303	936	144 223	505	593 434	93	143 756	1 542	1 356 715
55-64	131	139 882	544	61 966	54	51 600	21	28 928	667	282 377
Yhteensä	844	1 142 481	2 255	341 211	1 337	1 546 911	215	342 274	3 801	3 372 877
Kuntoutustuelta										
-34	47	60 767	73	18 317	47	56 568	11	24 502	138	160 155
35-44	110	118 386	157	28 167	117	153 076	13	23 766	325	323 395
45-54	194	187 766	382	53 347	134	134 824	33	40 040	618	415 978
55-64	96	67 435	224	28 466	25	26 948	6	3 757	317	126 607
Yhteensä	447	434 355	836	128 298	323	371 416	63	92 065	1 398	1 026 135
Naiset yhteensä	1 291	1 576 836	3 091	469 509	1 660	1 918 328	278	434 340	5 199	4 399 012

3a. Vuoden 2011 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä						
– palasi töihin						
–34	231	322 043	246	5 131 452	249	5 453 495
35–44	595	913 675	607	12 190 746	626	13 104 421
45–54	917	1 104 361	939	16 223 812	985	17 328 173
55–64	410	242 268	427	4 357 284	444	4 599 552
Yhteensä	2 153	2 582 348	2 219	37 903 294	2 304	40 485 642
– kuntoutui muuten						
–34	26	17 818	27	338 125	29	355 943
35–44	65	134 175	72	1 096 219	68	1 230 394
45–54	124	249 119	124	2 119 354	132	2 368 473
55–64	49	78 524	49	408 180	51	486 704
Yhteensä	264	479 636	272	3 961 878	280	4 441 514
– myönnetty eläke						
–34	8	7 794	8	77 979	8	85 773
35–44	35	46 841	35	681 899	41	728 740
45–54	124	77 627	122	1 520 004	142	1 597 631
55–64	137	83 375	129	1 135 161	159	1 218 536
Yhteensä	304	215 638	294	3 415 044	350	3 630 682
– tehtiin vain selvitys						
–34	17	10 460	11	41 662	17	52 122
35–44	56	53 045	35	166 828	61	219 873
45–54	91	77 096	56	323 557	98	400 653
55–64	58	28 917	28	139 375	60	168 292
Yhteensä	222	169 518	130	671 422	236	840 940
– muu						
–34	27	39 370	25	309 384	35	348 754
35–44	64	86 108	63	842 671	89	928 779
45–54	155	152 473	148	1 730 941	190	1 883 414
55–64	84	69 379	69	726 833	101	796 212
Yhteensä	330	347 330	305	3 609 829	415	3 957 159
Kuntoutustuelta						
– palasi töihin						
–34	57	66 712	61	578 497	58	645 209
35–44	125	194 557	129	1 605 944	132	1 800 501
45–54	286	290 401	289	3 788 184	293	4 078 585
55–64	134	83 828	138	886 185	145	970 013
Yhteensä	602	635 498	617	6 858 810	628	7 494 308
– kuntoutui muuten						
–34	6	11 281	6	23 987	6	35 268
35–44	19	27 415	19	278 723	19	306 138
45–54	39	73 471	39	445 510	39	518 981
55–64	11	38 209	10	76 539	11	114 748
Yhteensä	75	150 375	74	824 758	75	975 133
– myönnetty eläke						
–34	13	11 242	12	78 327	14	89 569
35–44	62	79 910	60	602 067	66	681 977
45–54	141	162 255	121	654 170	152	816 573
55–64	98	66 473	85	373 846	120	440 319
Yhteensä	314	319 880	278	1 708 409	352	2 028 437
– tehtiin vain selvitys						
–34	9	4 758	7	12 990	9	17 748
35–44	29	26 539	16	32 141	31	58 680
45–54	84	69 179	55	202 870	89	272 049
55–64	64	24 360	48	103 159	64	127 519
Yhteensä	186	124 835	126	351 160	193	475 995
– muu						
–34	12	12 283	10	30 621	15	42 904
35–44	32	28 659	30	343 365	40	372 024
45–54	61	63 726	57	378 412	73	442 186
55–64	35	10 531	32	247 439	42	257 970
Yhteensä	140	115 199	129	999 837	170	1 115 084
Kaikki yhteensä	4 512	5 140 256	4 361	58 507 985	4 917	63 648 437

3a.1 Vuoden 2011 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		Hlö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä										
- palasi töihin										
-34	29	53 819	148	33 284	80	186 372	19	48 569	231	322 043
35-44	106	252 516	424	133 273	207	411 837	47	116 050	595	913 675
45-54	154	291 186	671	163 597	263	500 042	68	149 537	917	1 104 361
55-64	34	54 806	362	55 890	48	86 069	25	45 503	410	242 268
Yhteensä	323	652 327	1 605	386 044	598	1 184 319	159	359 658	2 153	2 582 348
- kuntoutui muuten										
-34	8	10 151	22	3 798	5	3 870	-	..	26	17 818
35-44	34	72 764	48	16 184	18	40 718	5	4 509	65	134 175
45-54	59	139 576	89	21 893	43	69 516	11	18 133	124	249 119
55-64	24	57 316	44	11 654	4	8 427	2	..	49	78 524
Yhteensä	125	279 807	203	53 528	70	122 531	18	23 769	264	479 636
- myönnetty eläke										
-34	2	..	7	809	-	..	2	..	8	7 794
35-44	7	5 857	23	3 979	7	33 611	2	..	35	46 841
45-54	26	33 635	95	15 089	11	17 190	8	11 714	124	77 627
55-64	23	34 798	118	31 998	4	10 933	5	5 647	137	83 375
Yhteensä	58	79 778	243	51 875	22	61 733	17	22 251	304	215 638
- tehtiin vain selvitys										
-34	16	9 501	1	..	1	..	-	..	17	10 460
35-44	47	45 180	4	-	3	1 770	5	6 095	56	53 045
45-54	83	69 420	10	1 801	6	4 724	1	..	91	77 096
55-64	46	26 972	4	450	-	..	3	1 495	58	28 917
Yhteensä	192	151 073	19	3 011	10	6 693	9	8 741	222	169 518
- muu										
-34	8	14 425	14	2 443	10	14 765	6	7 738	27	39 370
35-44	17	28 293	38	6 421	20	50 619	2	..	64	86 108
45-54	41	64 168	102	25 045	35	38 663	20	24 597	155	152 473
55-64	20	35 149	66	9 611	7	7 153	8	17 466	84	69 379
Yhteensä	86	142 034	220	43 520	72	111 200	36	50 576	330	347 330
Kuntoutustuelta										
- palasi töihin										
-34	13	31 459	43	8 629	14	18 296	4	8 328	57	66 712
35-44	25	62 008	100	27 284	31	91 562	10	13 703	125	194 557
45-54	57	90 158	219	39 022	68	133 073	13	28 148	286	290 401
55-64	24	29 330	115	24 896	16	17 831	6	11 771	134	83 828
Yhteensä	119	212 955	477	99 830	129	260 762	33	61 950	602	635 498
- kuntoutui muuten										
-34	3	9 101	4	1 110	2	..	-	..	6	11 281
35-44	6	11 546	12	3 319	5	8 410	1	..	19	27 415
45-54	19	43 296	23	5 516	12	20 452	4	4 206	39	73 471
55-64	8	17 763	8	3 442	4	17 004	-	..	11	38 209
Yhteensä	36	81 707	47	13 387	23	46 936	5	8 345	75	150 375
- myönnetty eläke										
-34	1	..	9	826	4	578	3	6 571	13	11 242
35-44	24	51 605	49	10 579	11	8 218	3	9 508	62	79 910
45-54	51	94 839	103	33 807	9	16 582	10	17 026	141	162 255
55-64	19	43 002	82	15 653	3	7 191	1	..	98	66 473
Yhteensä	95	192 714	243	60 865	27	32 569	17	33 732	314	319 880
- tehtiin vain selvitys										
-34	9	3 208	1	..	-	..	-	..	9	4 758
35-44	25	24 467	2	..	3	523	1	..	29	26 539
45-54	73	55 956	5	337	2	..	2	..	84	69 179
55-64	62	23 667	2	..	1	..	1	..	64	24 360
Yhteensä	169	107 298	10	2 192	6	3 439	4	11 907	186	124 835
- muu										
-34	3	7 223	10	1 527	2	..	-	..	12	12 283
35-44	11	16 457	13	4 237	9	7 001	1	..	32	28 659
45-54	24	38 163	36	5 246	12	12 569	5	7 749	61	63 726
55-64	5	688	25	2 211	3	2 700	2	..	35	10 531
Yhteensä	43	62 530	84	13 221	26	25 803	8	13 645	140	115 199
Kaikki yhteensä	1 227	1 962 222	3 122	727 473	967	1 855 985	305	594 575	4 512	5 140 256

3b. Vuoden 2011 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, miehet

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä						
– palasi töihin						
–34	106	205 291	111	3 110 357	115	3 315 648
35–44	270	540 002	265	7 101 017	285	7 641 019
45–54	345	596 315	355	8 123 938	384	8 720 253
55–64	141	131 622	144	1 840 622	155	1 972 244
Yhteensä	862	1 473 231	875	20 175 933	939	21 649 164
– kuntoutui muuten						
–34	10	4 917	11	204 677	13	209 594
35–44	26	69 022	29	446 130	26	515 152
45–54	58	146 581	55	1 231 169	60	1 377 750
55–64	19	34 215	19	182 925	19	217 140
Yhteensä	113	254 736	114	2 064 901	118	2 319 637
– myönnetty eläke						
–34	5	4 179	5	68 689	5	72 868
35–44	16	24 637	17	473 205	19	497 842
45–54	63	63 441	59	983 201	73	1 046 642
55–64	55	55 357	48	563 133	64	618 490
Yhteensä	139	147 615	129	2 088 229	161	2 235 844
– tehtiin vain selvitys						
–34	6	4 179	2	..	6	13 029
35–44	24	24 509	11	71 418	27	95 927
45–54	40	54 537	15	134 021	47	188 558
55–64	22	12 195	5	18 049	23	30 244
Yhteensä	92	95 419	33	232 338	103	327 757
– muu						
–34	15	27 969	12	189 875	19	217 844
35–44	30	67 220	29	582 386	42	649 606
45–54	77	93 869	74	985 180	97	1 079 049
55–64	29	47 394	18	366 160	37	413 554
Yhteensä	151	236 452	133	2 123 601	195	2 360 053
Kuntoutustuelta						
– palasi töihin						
–34	21	39 594	24	300 340	22	339 934
35–44	54	122 387	59	906 348	59	1 028 735
45–54	109	190 633	108	2 108 523	112	2 299 156
55–64	43	34 895	41	349 508	46	384 403
Yhteensä	227	387 510	232	3 664 719	239	4 052 229
– kuntoutui muuten						
–34	1	..	1	..	1	..
35–44	8	15 526	8	153 596	8	169 122
45–54	20	32 819	19	258 723	20	291 542
55–64	5	8 288	5	27 034	5	35 322
Yhteensä	34	56 633	33	441 776	34	498 409
– myönnetty eläke						
–34	6	4 164	6	56 530	6	60 694
35–44	31	46 723	29	385 277	34	432 000
45–54	74	100 612	57	309 581	81	410 341
55–64	39	35 482	34	186 490	51	221 972
Yhteensä	150	186 981	126	937 878	172	1 125 007
– tehtiin vain selvitys						
–34	1	..	-	..	1	..
35–44	10	17 650	3	18 093	10	35 743
45–54	39	45 109	19	76 834	41	121 943
55–64	20	15 244	9	20 324	20	35 568
Yhteensä	70	79 011	31	115 251	72	194 262
– muu						
–34	6	8 752	5	11 766	9	20 518
35–44	17	19 620	16	214 751	23	234 371
45–54	28	42 645	23	254 568	36	297 262
55–64	9	6 920	7	158 142	13	165 062
Yhteensä	60	77 938	51	639 226	81	717 213
Miehet yhteensä	1 855	2 995 525	1 712	31 256 221	2 067	34 251 943

3b.1 Vuoden 2011 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, miehet

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		Hlö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä										
- palasi töihin										
-34	19	39 455	58	20 083	45	101 390	16	44 362	106	205 291
35-44	58	144 353	179	89 634	105	234 990	26	71 025	270	540 002
45-54	78	136 311	219	90 769	119	265 764	38	103 471	345	596 315
55-64	13	28 003	117	28 481	18	41 048	17	34 091	141	131 622
Yhteensä	168	348 122	573	228 967	287	643 193	97	252 949	862	1 473 231
- kuntoutui muuten										
-34	3	2 898	8	869	2	..	-	..	10	4 917
35-44	16	34 293	20	11 865	6	22 560	1	..	26	69 022
45-54	37	88 964	37	9 023	26	42 409	4	6 185	58	146 581
55-64	9	22 551	16	7 547	1	..	1	..	19	34 215
Yhteensä	65	148 706	81	29 304	35	69 699	6	7 028	113	254 736
- myönnetty eläke										
-34	1	..	5	635	-	..	1	..	5	4 179
35-44	5	4 855	10	1 487	3	16 436	1	..	16	24 637
45-54	19	28 509	44	8 258	8	16 067	6	10 608	63	63 441
55-64	13	21 089	43	17 689	4	10 933	5	5 647	55	55 357
Yhteensä	38	57 235	102	28 068	15	43 435	13	18 876	139	147 615
- tehtiin vain selvitys										
-34	5	3 220	1	..	1	..	-	..	6	4 179
35-44	19	17 409	1	..	2	..	4	5 330	24	24 509
45-54	36	53 263	4	774	1	..	-	..	40	54 537
55-64	14	11 360	2	..	-	..	1	..	22	12 195
Yhteensä	74	85 252	8	1 803	4	2 469	5	5 895	92	95 419
- muu										
-34	6	11 297	7	1 836	5	12 236	4	2 601	15	27 969
35-44	9	15 779	17	4 576	12	46 091	2	..	30	67 220
45-54	28	46 943	51	15 956	15	18 546	8	12 423	77	93 869
55-64	12	23 644	17	6 495	5	3 497	6	13 758	29	47 394
Yhteensä	55	97 664	92	28 864	37	80 369	20	29 555	151	236 452
Kuntoutustuelta										
- palasi töihin										
-34	6	20 742	13	4 080	8	10 708	2	..	21	39 594
35-44	11	38 809	43	13 996	14	59 372	3	10 210	54	122 387
45-54	33	66 308	79	24 540	31	77 855	8	21 931	109	190 633
55-64	10	12 674	34	12 295	4	5 059	3	4 868	43	34 895
Yhteensä	60	138 533	169	54 910	57	152 994	16	41 073	227	387 510
- kuntoutui muuten										
-34	-	..	-	..	-	..	-	..	1	..
35-44	3	6 028	6	2 736	2	..	1	..	8	15 526
45-54	11	16 384	11	4 494	7	10 258	2	..	20	32 819
55-64	3	5 563	4	1 633	1	..	-	..	5	8 288
Yhteensä	17	27 975	21	8 863	10	13 973	3	5 821	34	56 633
- myönnetty eläke										
-34	1	..	3	321	3	576	-	..	6	4 164
35-44	12	24 917	23	7 056	6	6 274	2	..	31	46 723
45-54	34	66 786	51	18 927	5	6 370	3	8 530	74	100 612
55-64	10	22 530	32	8 126	2	..	-	..	39	35 482
Yhteensä	57	117 500	109	34 430	16	18 045	5	17 006	150	186 981
- tehtiin vain selvitys										
-34	1	..	-	..	-	..	-	..	1	..
35-44	9	15 578	2	..	2	..	1	..	10	17 650
45-54	34	32 152	3	337	1	..	1	..	39	45 109
55-64	18	14 783	1	..	-	..	1	..	20	15 244
Yhteensä	62	63 521	6	420	3	3 163	3	11 907	70	79 011
- muu										
-34	2	..	5	1 070	1	..	-	..	6	8 752
35-44	5	9 462	5	3 670	6	5 525	1	..	17	19 620
45-54	13	21 775	14	4 046	8	9 292	4	7 533	28	42 645
55-64	1	..	7	1 054	1	..	1	..	9	6 920
Yhteensä	21	38 222	31	9 840	16	16 447	6	13 429	60	77 938
Miehet yhteensä	605	1 122 730	1 174	425 470	474	1 043 787	173	403 539	1 855	2 995 525

3c. Vuoden 2011 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, naiset

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä						
– palasi töihin						
–34	125	116 753	135	2 021 095	134	2 137 848
35–44	325	373 673	342	5 089 729	341	5 463 402
45–54	572	508 046	584	8 099 874	601	8 607 920
55–64	269	110 646	283	2 516 662	289	2 627 308
Yhteensä	1 291	1 109 118	1 344	17 727 360	1 365	18 836 478
– kuntoutui muuten						
–34	16	12 901	16	133 447	16	146 348
35–44	39	65 153	43	650 090	42	715 243
45–54	66	102 538	69	888 185	72	990 723
55–64	30	44 308	30	225 255	32	269 563
Yhteensä	151	224 899	158	1 896 977	162	2 121 876
– myönnetty eläke						
–34	3	3 615	3	9 290	3	12 905
35–44	19	22 204	18	208 694	22	230 898
45–54	61	14 186	63	536 803	69	550 989
55–64	82	28 018	81	572 027	95	600 045
Yhteensä	165	68 023	165	1 326 815	189	1 394 838
– tehtiin vain selvitys						
–34	11	6 281	9	32 812	11	39 093
35–44	32	28 536	24	95 410	34	123 946
45–54	51	22 559	41	189 536	51	212 095
55–64	36	16 722	23	121 326	37	138 048
Yhteensä	130	74 098	97	439 084	133	513 182
– muu						
–34	12	11 401	13	119 509	16	130 910
35–44	34	18 887	34	260 284	47	279 171
45–54	78	58 604	74	745 762	93	804 366
55–64	55	21 985	51	360 673	64	382 658
Yhteensä	179	110 878	172	1 486 228	220	1 597 106
Kuntoutustuella						
– palasi töihin						
–34	36	27 118	37	278 157	36	305 275
35–44	71	72 170	70	699 597	73	771 767
45–54	177	99 768	181	1 679 661	181	1 779 429
55–64	91	48 932	97	536 677	99	585 609
Yhteensä	375	247 988	385	3 194 091	389	3 442 079
– kuntoutui muuten						
–34	5	11 281	5	21 564	5	32 845
35–44	11	11 889	11	125 127	11	137 016
45–54	19	40 652	20	186 787	19	227 439
55–64	6	29 921	5	49 505	6	79 426
Yhteensä	41	93 743	41	382 983	41	476 726
– myönnetty eläke						
–34	7	7 078	6	21 797	8	28 875
35–44	31	33 187	31	216 790	32	249 977
45–54	67	61 643	64	344 589	71	406 232
55–64	59	30 991	51	187 356	69	218 347
Yhteensä	164	132 899	152	770 532	180	903 431
– tehtiin vain selvitys						
–34	8	3 749	7	12 990	8	16 739
35–44	19	8 889	13	14 048	21	22 937
45–54	45	24 070	36	126 036	48	150 106
55–64	44	9 116	39	82 835	44	91 951
Yhteensä	116	45 825	95	235 909	121	281 734
– muu						
–34	6	3 530	5	18 855	6	22 385
35–44	15	9 039	14	128 614	17	137 653
45–54	33	21 081	34	123 844	37	144 925
55–64	26	3 610	25	89 297	29	92 907
Yhteensä	80	37 260	78	360 610	89	397 870
Naiset yhteensä	2 657	2 144 731	2 649	27 251 765	2 850	29 396 496

3c.1 Vuoden 2011 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, naiset

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		HLö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä										
- palasi töihin										
-34	10	14 364	90	13 201	35	84 982	3	4 206	125	116 753
35-44	48	108 163	245	43 639	102	176 846	21	45 025	325	373 673
45-54	76	154 875	452	72 828	144	234 277	30	46 066	572	508 046
55-64	21	26 803	245	27 410	30	45 021	8	11 413	269	110 646
Yhteensä	155	304 205	1 032	157 077	311	541 126	62	106 709	1 291	1 109 118
- kuntoutui muuten										
-34	5	7 253	14	2 928	3	2 720	-	..	16	12 901
35-44	18	38 471	28	4 319	12	18 158	4	4 205	39	65 153
45-54	22	50 611	52	12 870	17	27 107	7	11 949	66	102 538
55-64	15	34 765	28	4 107	3	4 848	1	..	30	44 308
Yhteensä	60	131 101	122	24 225	35	52 832	12	16 741	151	224 899
- myönnetty eläke										
-34	1	..	2	..	-	..	1	..	3	3 615
35-44	2	..	13	2 492	4	17 175	1	..	19	22 204
45-54	7	5 126	51	6 831	3	1 123	2	..	61	14 186
55-64	10	13 709	75	14 310	-	..	-	..	82	28 018
Yhteensä	20	22 543	141	23 807	7	18 298	4	3 375	165	68 023
- tehtiin vain selvitys										
-34	11	6 281	-	..	-	..	-	..	11	6 281
35-44	28	27 771	3	-	1	..	1	..	32	28 536
45-54	47	16 157	6	1 027	5	4 224	1	..	51	22 559
55-64	32	15 612	2	..	-	..	2	..	36	16 722
Yhteensä	118	65 820	11	1 207	6	4 224	4	2 847	130	74 098
- muu										
-34	2	..	7	607	5	2 529	2	..	12	11 401
35-44	8	12 514	21	1 845	8	4 528	-	..	34	18 887
45-54	13	17 224	51	9 089	20	20 117	12	12 174	78	58 604
55-64	8	11 505	49	3 116	2	..	2	..	55	21 985
Yhteensä	31	44 371	128	14 656	35	30 831	16	21 020	179	110 878
Kuntoutustuelta										
- palasi töihin										
-34	7	10 717	30	4 549	6	7 588	2	..	36	27 118
35-44	14	23 200	57	13 288	17	32 189	7	3 493	71	72 170
45-54	24	23 849	140	14 482	37	55 219	5	6 218	177	99 768
55-64	14	16 656	81	12 601	12	12 772	3	6 903	91	48 932
Yhteensä	59	74 422	308	44 920	72	107 768	17	20 877	375	247 988
- kuntoutui muuten										
-34	3	9 101	4	1 110	2	..	-	..	5	11 281
35-44	3	5 518	6	583	3	5 787	-	..	11	11 889
45-54	8	26 912	12	1 022	5	10 194	2	..	19	40 652
55-64	5	12 200	4	1 809	3	15 912	-	..	6	29 921
Yhteensä	19	53 732	26	4 524	13	32 963	2	..	41	93 743
- myönnetty eläke										
-34	-	..	6	505	1	..	3	6 571	7	7 078
35-44	12	26 688	26	3 523	5	1 944	1	..	31	33 187
45-54	17	28 053	52	14 881	4	10 213	7	8 497	67	61 643
55-64	9	20 473	50	7 527	1	..	1	..	59	30 991
Yhteensä	38	75 214	134	26 435	11	14 524	12	16 727	164	132 899
- tehtiin vain selvitys										
-34	8	2 199	1	..	-	..	-	..	8	3 749
35-44	16	8 889	-	..	1	..	-	..	19	8 889
45-54	39	23 804	2	..	1	..	1	..	45	24 070
55-64	44	8 885	1	..	1	..	-	..	44	9 116
Yhteensä	107	43 777	4	1 772	3	276	1	..	116	45 825
- muu										
-34	1	..	5	457	1	..	-	..	6	3 530
35-44	6	6 995	8	568	3	1 476	-	..	15	9 039
45-54	11	16 388	22	1 200	4	3 277	1	..	33	21 081
55-64	4	104	18	1 156	2	..	1	..	26	3 610
Yhteensä	22	24 307	53	3 381	10	9 356	2	..	80	37 260
Naiset yhteensä	622	839 493	1 948	302 004	493	812 198	132	191 036	2 657	2 144 731

4. Vuoden 2011 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sektoreittain

	Lukumäärä			Keskimääräinen toimeentulokorvaus, €/kk		
	Kaikki	Miehet	Naiset	Kaikki	Miehet	Naiset
Kaikki						
Työelämästä						
–34	950	491	459	2 195	2 264	2 122
35–44	2 004	941	1 063	2 308	2 603	2 048
45–54	2 576	1 128	1 448	2 419	2 739	2 169
55–64	1 035	371	664	2 498	3 055	2 186
Yhteensä	6 565	2 931	3 634	2 365	2 656	2 131
Kuntoutustuelta						
–34	231	113	118	1 145	1 267	1 029
35–44	559	277	282	1 391	1 624	1 162
45–54	987	453	534	1 313	1 619	1 054
55–64	433	141	292	1 184	1 446	1 058
Yhteensä	2 210	984	1 226	1 290	1 555	1 077
Kaikki yhteensä	8 775	3 915	4 860	2 094	2 379	1 865
Yksityinen sektori						
Työelämästä						
–34	806	469	337	2 206	2 265	2 124
35–44	1 629	879	750	2 330	2 583	2 034
45–54	1 947	1 021	926	2 460	2 751	2 139
55–64	712	335	377	2 626	3 048	2 251
Yhteensä	5 094	2 704	2 390	2 401	2 649	2 122
Kuntoutustuelta						
–34	202	111	91	1 117	1 218	993
35–44	442	254	188	1 371	1 578	1 090
45–54	690	406	284	1 379	1 603	1 060
55–64	256	117	139	1 298	1 438	1 181
Yhteensä	1 590	888	702	1 330	1 526	1 083
Yksityinen yhteensä	6 684	3 592	3 092	2 147	2 371	1 886
Julkinen sektori						
Työelämästä						
–34	150	25	125	2 051	1 985	2 064
35–44	400	75	325	2 076	2 386	2 004
45–54	668	120	548	2 158	2 339	2 118
55–64	334	40	294	2 142	2 811	2 051
Yhteensä	1 552	260	1 292	2 123	2 391	2 069
Kuntoutustuelta						
–34	56	10	46	695	793	673
35–44	208	64	144	826	766	853
45–54	470	123	347	733	670	755
55–64	254	54	200	711	659	725
Yhteensä	988	251	737	744	697	761
Julkinen yhteensä	2 540	511	2 029	1 587	1 559	1 594

5. Vuoden 2011 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sairausryhmittäin ja sektoreittain

	Lukumäärä			Keskimääräinen toimeentulokorvaus, €/kk		
	Kaikki	Miehet	Naiset	Kaikki	Miehet	Naiset
Kaikki						
Työelämästä						
Mielenterveyden häiriöt	1 111	360	751	2 619	3 064	2 407
Verenkiertoelinten sairaudet	219	140	79	2 355	2 605	1 914
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	3 702	1 708	1 994	2 308	2 607	2 052
Muut sairaudet	1 533	723	810	2 321	2 577	2 092
Yhteensä	6 565	2 931	3 634	2 365	2 656	2 131
Kuntoutustuelta						
Mielenterveyden häiriöt	620	208	412	1 064	1 350	919
Verenkiertoelinten sairaudet	112	66	46	1 325	1 424	1 183
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	944	434	510	1 355	1 611	1 138
Muut sairaudet	534	276	258	1 430	1 653	1 191
Yhteensä	2 210	984	1 226	1 290	1 555	1 077
Kaikki yhteensä	8 775	3 915	4 860	2 094	2 379	1 865
Yksityinen sektori						
Työelämästä						
Mielenterveyden häiriöt	740	296	444	2 702	3 040	2 477
Verenkiertoelinten sairaudet	162	118	44	2 398	2 641	1 746
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	2 986	1 610	1 376	2 346	2 610	2 037
Muut sairaudet	1 206	680	526	2 354	2 571	2 074
Yhteensä	5 094	2 704	2 390	2 401	2 649	2 122
Kuntoutustuelta						
Mielenterveyden häiriöt	422	181	241	1 062	1 247	923
Verenkiertoelinten sairaudet	85	58	27	1 313	1 341	1 253
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	676	394	282	1 422	1 619	1 147
Muut sairaudet	407	255	152	1 460	1 622	1 188
Yhteensä	1 590	888	702	1 330	1 526	1 083
Yksityinen yhteensä	6 684	3 592	3 092	2 147	2 371	1 886
Julkinen sektori						
Työelämästä						
Mielenterveyden häiriöt	395	71	324	2 306	2 862	2 184
Verenkiertoelinten sairaudet	63	26	37	2 021	2 038	2 010
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	750	109	641	2 051	2 304	2 008
Muut sairaudet	344	54	290	2 087	2 118	2 082
Yhteensä	1 552	260	1 292	2 123	2 391	2 069
Kuntoutustuelta						
Mielenterveyden häiriöt	346	71	275	611	776	568
Verenkiertoelinten sairaudet	44	19	25	836	852	824
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	394	103	291	807	593	883
Muut sairaudet	204	58	146	830	734	868
Yhteensä	988	251	737	744	697	761
Julkinen yhteensä	2 540	511	2 029	1 587	1 559	1 594

6. Vuoden 2011 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset ikäryhmittäin ja sektoreittain

	Kuntoutusajan toimeentulokorvaus, 1 000€				
	Kaikki	-34	35-44	45-54	55-64
Kaikki					
Työelämästä	60 520	10 034	20 685	22 841	6 961
Kuntoutustuelta	10 247	1 116	3 240	4 554	1 336
Kaikki yhteensä	70 768	11 150	23 925	27 395	8 297
Miehet					
Työelämästä	33 585	6 103	11 881	12 294	3 308
Kuntoutustuelta	5 806	669	2 000	2 573	563
Miehet yhteensä	39 391	6 772	13 882	14 867	3 871
Naiset					
Työelämästä	26 935	3 931	8 803	10 547	3 653
Kuntoutustuelta	4 441	447	1 240	1 981	773
Naiset yhteensä	31 377	4 378	10 044	12 528	4 427
Yksityinen sektori					
Kaikki					
Työelämästä	50 332	8 910	17 702	18 431	5 289
Kuntoutustuelta	7 559	972	2 532	3 216	840
Kaikki yhteensä	57 891	9 882	20 235	21 647	6 128
Miehet					
Työelämästä	31 531	5 904	11 280	11 311	3 035
Kuntoutustuelta	5 067	645	1 762	2 210	450
Miehet yhteensä	36 598	6 549	13 042	13 521	3 486
Naiset					
Työelämästä	18 801	3 006	6 422	7 120	2 253
Kuntoutustuelta	2 492	327	771	1 006	389
Naiset yhteensä	21 294	3 333	7 193	8 125	2 643
Julkinen sektori					
Kaikki					
Työelämästä	10 188	1 124	2 982	4 410	1 672
Kuntoutustuelta	2 688	145	708	1 339	497
Kaikki yhteensä	12 877	1 268	3 690	5 749	2 169
Miehet					
Työelämästä	2 054	198	601	982	272
Kuntoutustuelta	739	24	239	363	113
Miehet yhteensä	2 794	223	840	1 346	385
Naiset					
Työelämästä	8 134	925	2 381	3 428	1 400
Kuntoutustuelta	1 949	120	470	975	384
Naiset yhteensä	10 083	1 046	2 851	4 403	1 784

7. Vuoden 2011 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset sairausryhmittäin ja sektoreittain

	Kuntoutusajan toimeentulokorvaus, 1 000€				
	Kaikki	Mielen- terveyden häiriöt	Veren- kierto- elinten sairaudet	Tuki- ja liikunta- elinten sairaudet	Muut sairaudet
Kaikki					
Työelämästä	60 520	8 553	1 634	35 599	14 734
Kuntoutustuelta	10 247	2 247	524	4 633	2 844
Kaikki yhteensä	70 768	10 800	2 158	40 232	17 578
Miehet					
Työelämästä	33 585	3 486	1 210	20 435	8 455
Kuntoutustuelta	5 806	1 028	364	2 676	1 738
Miehet yhteensä	39 391	4 514	1 574	23 110	10 193
Naiset					
Työelämästä	26 935	5 068	424	15 164	6 280
Kuntoutustuelta	4 441	1 219	160	1 957	1 105
Naiset yhteensä	31 377	6 286	584	17 121	7 385
Yksityinen sektori					
Kaikki					
Työelämästä	50 332	6 148	1 353	30 494	12 337
Kuntoutustuelta	7 559	1 476	413	3 445	2 224
Kaikki yhteensä	57 891	7 624	1 767	33 939	14 562
Miehet					
Työelämästä	31 531	2 871	1 080	19 546	8 033
Kuntoutustuelta	5 067	809	312	2 378	1 567
Miehet yhteensä	36 598	3 680	1 393	21 924	9 600
Naiset					
Työelämästä	18 801	3 277	273	10 947	4 304
Kuntoutustuelta	2 492	666	101	1 068	657
Naiset yhteensä	21 294	3 943	374	12 015	4 961
Julkinen sektori					
Kaikki					
Työelämästä	10 188	2 406	280	5 105	2 397
Kuntoutustuelta	2 688	771	110	1 187	619
Kaikki yhteensä	12 877	3 177	391	6 293	3 016
Miehet					
Työelämästä	2 054	615	130	888	422
Kuntoutustuelta	739	219	51	298	171
Miehet yhteensä	2 794	834	181	1 186	593
Naiset					
Työelämästä	8 134	1 791	151	4 217	1 975
Kuntoutustuelta	1 949	552	59	889	448
Naiset yhteensä	10 083	2 343	210	5 106	2 424

